

FEDERACJA POLEK W KANADZIE

INFORMATOR

Promoting Our Culture and Heritage in Canada

65 lat

Federacji Polek
w Kanadzie

Rok 65, Nr 196, Grudzień 2021

Słowo od Przewodniczącej Zarządu Głównego Federacji Polek w Kanadzie

I znowu mija kolejny rok pełen wydarzeń nie zawsze najlepszych dla nas wszystkich, ale egzystujemy z nadzieją i dużą dozą wiary w lepsze jutro i normalność życia.

Jestem pełna podziwu dla kreatywności i zapału do coraz nowych projektów oraz sposobów pomocy tym, którzy na nią czekają.

Gratuluje:

- ♦ Ogniwu 3 z Edmonton za piękne wideo „Kobiety w Historii” i odsłonięcie pomnika Pierwszych Osadników Polskich,
- ♦ Ogniwu 7 z Winnipeg za super pomysły konkursy talentów w czytaniu i śpiewaniu,
- ♦ Ogniwu 13 z Mississauga - macie wybitne zdolności w pracy charytatywnej i zbieraniu darów,
- ♦ Ogniwu 24 z Mississauga za wywoływanie uśmiechu w Domu Seniorów i piękny wzór dla dzieci jak szanować starszych ludzi.

Poza tym każde Ogniwu robi coś dobrego od serca; większe czyny zależą z reguły od dostępnych funduszy. Dziękuję wszystkim członkiniom Federacji Polek w Kanadzie za zaangażowanie i poświęcenie czasu na to co robicie!

Mamy jubileuszowy 65-ty rok naszej Organizacji.

Niestety mimo prób zorganizowania Walnego Zjazdu oraz uroczystego Bankietu z tej okazji nie było możliwości urzeczywistnienia tego przedsięwzięcia. Czekamy na następny rok 2022, licząc na łaskawość losu.

Działalność naszych Ogniw jak również Zarządu Głównego Federacji jest kontynuowana mimo pandemii. Przy obecnie dostępnych mediach społecznościowych mamy możliwość częstych kontaktów, co łączy się z możliwością bieżącego przedyskutowania i wprowadzania ulepszeń w naszej działalności, a także korekt dokumentacji jak statut czy regulamin, w celu dostosowania ich do zmieniającej się rzeczywistości.

Tegoroczne wielokrotne zebrania wirtualne pozwoliły nam ustalić kryteria, którymi będziemy się kierować do zmodernizowania i uatrakcyjnienia strony internetowej Federacji Polek z uwzględnieniem umożliwienia wszystkim Ogniwom niezależnego dostępu do wprowadzania

własnych informacji.

Będzie także dużo pracy przy skomasowaniu dostępnych materiałów informacyjnych oraz zdjęć ze wszystkich lat istnienia Organizacji. To jest nasza historia i nasza chluba, którą zostawimy dla naszych następczyń. Liczę na pomoc wszystkich pań z Federacji przy wyszukiwaniu, gromadzeniu i sortowaniu materiałów i zdjęć, również z prywatnych zbiorów. Będziemy dumne i usatysfakcjonowane jeśli nasz wysiłek da pozytywne rezultaty, pozwoli nam dotrzeć do młodszego pokolenia Polek, jak również wzbudzić zainteresowanie wśród innych organizacji i grup społecznych, żeby nasza działalność była zauważana i doceniana.

Drugim wyzwaniem Zarządu Federacji jest zwiększenie budżetu Federacji przez złożenie podania o grant i wysyłanie listów o sponsorstwo na opłatę naszych zamierzeń związanych z utworzeniem nowej witryny internetowej. Szczególnie dziękujemy tutaj Ninie Kolesnikoff i Marii Ambroszkiewicz, które pracowały nad aplikacją o grant już wysłaną elektronicznie. Decyzję otrzymamy na wiosnę.

Z racji pełnienia funkcji Przewodniczącej reprezentującej Federację podejmowałam następujące działania:

- ♦ trzykrotny udział w zebraniach Rady Kongresu Polonii Kanadyjskiej,
- ♦ dwukrotny udział w wirtualnych Walnych Zjazdach KPK (Sprawozdawczo Wyborczych),
- ♦ udział w wirtualnym spotkaniu „Polskie relacje” z inicjatywy Ambasady Polskiej w Kanadzie,
- ♦ udział w wirtualnym Walnym Zebraniu Fundacji Millenium,
- ♦ udział w uroczystej Mszy za Polonię i wysłuchanie Hymnu Polski 2-go Maja,
- ♦ udział w obchodach Rocznicy Konstytucji 3-go Maja i złożenie kwiatów pod pomnikiem Weteranów,
- ♦ złożenie kwiatów na Cmentarzu Generała Hallera,
- ♦ udział w uroczystej Mszy za Żołnierzy Wyklętych,
- ♦ udział w uroczystej Mszy z okazji 65-lecia Katolickiej Ligi Kobiet w Hamilton,
- ♦ udział w organizowanym przez SWAP Dniu Żołnie-

rzy poległych w I i II WW i złożenie wieńców w Parku Paderewskiego,

- ♦ udział w uroczystym bankiecie pożegnalnym Konsula Generalnego Krzysztofa Grzelczyka i Pani Jolanty Grzelczyk z podziękowaniem kwiatami i listem od Federacji Polek za wspaniałą współpracę,
- ♦ udział w podniesieniu Polskiej Flagi przed Parlamentem Prowincji Ontario,
- ♦ udział w Mszy z okazji Święta Niepodległości i złożenie wieńca przed pomnikiem Weteranów w Hamilton,
- ♦ udział w dwóch wirtualnych spotkaniach Stowarzyszenia Inżynierów Polskich w Kanadzie: Jubileuszowym oraz z okazji 80-lecia SIP w Kanadzie z udziałem działaczy, prelegentów, wynalazców i naukowców,
- ♦ udział w grudniowym spotkaniu świątecznym w Konsulacie Polskim w Toronto z panią Magdaleną Pszczółkowską - nową Konsul Generalną oraz przedstawicielami organizacji i działaczami polonijnymi.

Napisane listy i donacje:

- ♦ List do Fundacji J. Dobruckiej o donację na Informator,
- ♦ List do Konsulatu Białorusi z apelem o uwolnienie polskich działaczy w Białorusi,
- ♦ List gratulacyjny dla Katolickiej Ligi Kobiet w Hamilton na 65-lecie,
- ♦ List gratulacyjny z okazji 80-lecia Stowarzyszenia Inżynierów Polskich w Kanadzie,
- ♦ Donacja/Członkostwo w Fundacji Jana Pawła II w Watykanie - \$ 50.00,
- ♦ Donacja dla Muzeum Polskiego w Raperswil w Szwajcarii - \$ 50.00,
- ♦ Donacja dla Polskiej Biblioteki w Montrealu - \$ 200.00,
- ♦ Donacja dla Lektoratu Języka Polskiego na Uniwersytecie w Toronto - \$ 200.00,
- ♦ Donacja dla Stowarzyszenia Inżynierów Polskich w Kanadzie - \$ 200.00,
- ♦ Donacja dla Maestro A. Rozbickiego - \$ 100.00.

Ze smutniejszych spraw – straciłyśmy wieloletnią Przewodniczącą Ognia 15 Teresę Wierzbicką, która zmarła w styczniu 2021 r. Niech spoczywa w pokoju! Delegacja z kwiatami i zniczami z Federacji była obecna na pogrzebie.

Sprawdziłam w jej domowych zbiorach dokumenty i eksponaty należące do Ognia 15, które przekazałam

pełniącej funkcję przewodniczącej Beacie Moźdzanowskiej.

65

Pozostałe plany do wykonania:

- ♦ odznaczenia Federacyjne dla wybitnych aktywistek w Federacji Polek, które będą wręczane na Jubileuszowym Bankiecie naszej Organizacji z okazji 65-lecia,
- ♦ wykonanie paneli z historią Ogniw Federacji na jubileuszową wystawę,
- ♦ pokaz slajdów ze zdjęciami z wieloletniej działalności wszystkich Ogniw,
- ♦ przygotowanie szóstego Konkursu Młodych Talentów (2022 jesień lub wiosna 2023).

Podziękowania:

Na zakończenie mojego rocznego sprawozdania chciałabym serdecznie podziękować moim Koleżankom z Zarządu za miłą i owocną współpracę, pomoc i wsparcie. Dzięki jedności więcej dokonamy.

Dziękuję naszym sekretarkom - Ninie Kolesnikoff i Ali Tomickiej, za wykonywanie pracy na medal oraz Marii Ambroszkiewicz, skarbnicze Federacji i Małgosi Boczkowskiej niezastąpionej webmaster; dziękuję Jej również bardzo za cierpliwość i pięknie wykonane Informatory, które są upominkiem noworocznym.

Życzę wszystkim Paniom z Federacji Polek w Kanadzie, ich rodzinom i przyjaciołom dużo zdrowia i szczęścia, a magiczna moc wigilijnego wieczoru niech przyniesie wszystkim spokój i radość, utrwalając piękno Bożego Narodzenia. Niech nadchodzący Nowy Rok będzie dla Was źródłem satysfakcji i radości.

Błogosławionych Świat Bożego Narodzenia i Szczęśliwego Nowego Roku 2022!

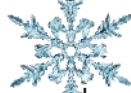
Katarzyna Grandwilewska
Przewodnicząca ZG FPwK
Grudzień 2021

Dear Members and Friends of Polish Canadian Women's Federation

At the end of the year 2021 I would like to express my admiration for the most creative projects undertaken by various branches, including the video on the roles of women in history prepared by Branch #3 in Edmonton and the unveiling of the Monument to the First Polish Settlers in Alberta, very original competitions for children reading and singing in Polish organized by Branch #7 in Winnipeg, an impressive ability to collect donations and develop new approaches to charity by Branch #13 in Mississauga, and visits to Retirement Homes by members of Branch #24 in Mississauga that bring smiles to seniors and teach children how to respect elders. I would like to thank all the branches and their members for their dedicated work.

The Federation was planning to hold a general meeting and a banquet to celebrate the 65th Anniversary of our organization, but it was not possible to do it during the pandemic. We hope to be able to do it next year. The Executive of the Federation had a busy year, using Skype for virtual meetings. The Executive decided to modernize the existing website and provide links to all branches. We would like to hire a professional company to design a new website and hope to obtain a grant to cover the expenses. Nina Kolesnikoff and Maria Ambroszkiewicz prepared a grant application to the Ontario Trillium Foundation. We will know the results by the spring of 2022. In the meantime I would like to encourage you to prepare the materials and photos to be posted on the new site.

As President of the Federation I participated in many virtual meetings, including those of the Council of the Polish Canadian Congress, the general meetings of the Polish Congress, of the Millennium Foundation and of the Society of Polish Engineers in Canada. I also attended special Masses celebrating the Constitution of the 3rd May, the Day of Independence, and the Memory of the Cursed Soldiers. I was invited to a banquet for the departing Consul General Krzysztof Grzelczyk and a reception for the new Consul Magdalena Pszczolkowska.

On behalf of the Federation I sent letters to the

Belarusian Consulate asking for a release from prison of Polish activists in Belarus, and letters of congratulations to the Catholic League celebrating its 65th anniversary and to the Association of Polish Engineers in Canada celebrating its 80th anniversary.

The Canadian Polish Women's Federation made donations to the Polish Museum in Rapperswil (\$50) and the John Paul II Foundation (\$50), Polish Library in Montreal (\$200), Polish language program at the University of Toronto (\$200), Association of Polish Engineers in Canada (\$200) and Maestro Rozbicki (\$100).

In January this year passed away Teresa Wierzbicka, the President of Branch 15 in Toronto. A delegation of our members attended her funeral. Let her rest in peace. I visited her apartment and collected some documents related to the work of our organization and passed them to Beata Mozdzanowska, an incoming President of Branch 15.

There are several outstanding projects to be completed in the coming year, such as the ordering of badges for the outstanding members of the Federation to be presented at the 65th Anniversary Banquet, preparation of panels and slides of photos illustrating the Federation's history, organizing a sixth Competition of Young Talent either in the fall of 2022 or the spring of 2023.

I would like to thank my colleagues from the Executive for their cooperation, help and support. My special thanks go to our secretaries Nina Kolesnikoff and Ala Tomicka, our treasurer Maria Ambroszkiewicz, and our webmaster Malgosia Boczowska for her excellent editorial work on our annual Bulletin which comes as a New Year's gift.

I would like to thank all the members of the Executive Board for their cooperation and teamwork.

Katarzyna Grandwilewska
President of the PCWF
December, 2021

Ogniwo 1, Toronto, ON

Ogniwo nr 1 zostało założone 29 kwietnia 1956 przez grupę polskich emigrantek pod kierownictwem Jadwigi Dobruckiej, nauczycielki. Było to pokolenie emigracji do Kanady po drugiej Wojnie Światowej. Głównym celem było utrzymanie języka i kultury polskiej oraz troska o losy narodu polskiego i kontakt pomiędzy kobietami emigrantkami. Na początku Panie zajmowały się intensywnie akcjami pomocy Polsce, organizowano telefony aby zebrać fundusze, ubrania, lekarstwa itp. Ludwika Sas Korczyńska zorganizowała w r. 1980 akcję Operations Life - wysłano do Polski ubrania, żywność i pomoc dla szpitali.

Ogniwo zostało członkiem Local Council of Women i współpracowało z Canadian Red Cross. Członkinie Ognia pełniły funkcje w Zarządzie Kongresu Polonii Kanadyjskiej i Fundacji Millenium - Teresa Kott-Malachowska, Irena Kremblewska i Alina Kennedy.

W latach 70 – 80 tych rozwinięta została intensywna działalność kulturalna, organizowano odczyty, konkursy recytatorskie dla dzieci i teatr dla młodzieży (Maria Bieniasz) a w r. 1983 zaczęła się seria imprez Kaziuki na wzór jarmarków artystycznych w Wilnie. Brałyśmy udział w Community Folk Arts Council - Christmas Around the World - polskie potrawy bożenarodzeniowe i choinki cieszyły się dużym powodzeniem wśród

Kanadyjczyków. Anna Ujejska i Maria Bieniasz zajmowały się redakcją Informatora. W r. 1976 zorganizowano Podwieczorek przy Mikrofonie z którego dochód był przeznaczony na Dom SPK. Dochód z wielu imprez był przeznaczany na wspomaganie dzieci i na stypendia dla młodzieży.

W r. 1980 Anna Norton Nowakowska została wybrana Przewodniczącą Ognia nr 1 aż do 1993. Pod jej kierunkiem powstała nowa akcja związana z Komisją Opieki Społecznej KPK ZG – wysyłanie paczek do potrzebujących rodzin w Polsce. Ognio przeznaczyło \$2,400 na Operation Life - pomoc Polsce i Polakom na Wschodzie, kilka osób pracowało jako volunteers w Copernicus Lodge, a także wspomagało finansowo Katedrę Historii Polski na Uniwersytecie Torontońskim oraz na KUL w Polsce. \$ 1000 przekazano na pomoc Solidarności.

Jadwiga Dobrucka - założycielka Ognia

Nasze członkinie reprezentowały Ogniwo na Zjazdach KPK, Rady Polonii Świata i na Zjazdach Światowego Zjednoczenia Polek. Były aktywne w Local i Provincial Council of Women i uczestniczyły w ważnych uroczystościach polonijnych. Co roku dekorowałyśmy choinkę na Christmas Around the World w City Hall, organizowałyśmy wileńskie Kaziuki w sali kościoła Św. Kazimierza w Toronto i konkursy recytatorskie dla młodzieży. Nie sposób wyliczyć wszystkie zasłużone członkinie, które dostały Provincial Volunteer Awards, odznaki KPK, odznaczenia od Rządu Polskiego i Rządu Kanady. Ania Ejlich, Juno Piltz i Halina Kwiatkowska to nasze zasłużone kombatancki, Maja Kaszuba otrzymała Krzyż Oświęcimski.

*Wieczór towarzyski, Ogniwo nr 1 - 1959 r.
Anna Pilacinska, jedna z założycielek Ogniwa*

Poświęcenie sztandaru Ogniwa nr 1 Federacji - 1961 r.

Bankiet z ks. Kosianem i Kardynałem Królem, z lewej Anna Norton Nowakowska, z prawej Irena Ungar, Judge of Citizenship, nasza członkini, 1981 r.

W latach 80-tych i 90-tych wstąpiły nowe członkinie reprezentujące emigrację posolidarnościową. Nadal pomagałyśmy Polsce – Iwona Bogorya Buczkowska zainicjowała akcję edukacyjną pomocy dla Polski – Education and Training for Poland (Komitet KPK okręg Toronto), w której wysyłano do Polski nauczycieli jez. angielskiego, a także książki i komputery. Projekt ten był finansowany przez Rząd Federalny Kanady. Uczestniczyły w nim nasze członkinie: Ewa Szozda, Irena Kremblewska, Alina Kennedy i Juno Piltz. Uczestniczyłyśmy też w akcji pomocy KPK dla nowoprzybytych emigrantów z Polski.

XII Zjazd Federacji Polek w Toronto, 1996 r.

Lata 2001 do 2012 to kontynuacja naszej działalności charytatywnej oraz kulturalnej. Organizowałyśmy koncerty, odczyty, spotkania dla starszych członkiń w Copernicus Lodge. Współpracowałyśmy z innymi kanadyjskimi organizacjami np. Provincial i National Council of

Christmas Around the World, Toronto City Hall, 1997 r.

Wspólny Oplatek z innymi Ogniwami i Przew. Federacji - Katarzyna Grandwilewska - w środku, Marzena Walkowiak, Iwona Bogorya-Buczkowska, Mariola Rejer i Ludwina Laczek, pierwszy rząd po prawej Irena Kremblewska - nasza członkini od początku istnienia Ognia nr 1

Women – Iwona Bogorya Buczkowska była Wice-Prezesem National Council, funkcja kontynuowana przez Marzenę Walkowiak. W 2006 r. wydałyśmy książkę 50 lat Ognia nr 1 Federacji Polek w Kanadzie, redagowaną przez Annę Łabieniec.

Marzena Walkowiak, przewodnicząca ognia w latach 2008-2018, stworzyła program video - wywiady z Polkami emigrantkami zawierające biografie ich życia - jest to bardzo ciekawy materiał dokumentalny. Seria video nazwana **“Droga Życia”** była pokazana parę razy w Konsulacie RP. Marzena wprowadziła nowe młodsze członkinie m.innymi Edytę Tobiasz, która zorganizowała charytatywny obiad na rzecz pomocy nowoprzybyłym. W 2020 r. przewodniczącą Ognia została Iwona Bogorya Buczkowska.

Festiwal Polski na Roncesvalles, z gośćmi Teresą Berezowską, Ewą Stachniak

W czasie pandemii dałyśmy donacje na Trillium Health Partners Foundation w Mississauga i przesłałyśmy odzież dla rodzin indiańskich Six Nations Reserve i wysłałyśmy paczki do Domu Samotnej Matki w Polsce. Uczestniczymy dalej w pracach KPK (OT), w Radzie Polonii Świata i w Światowym Zjednoczeniu Polek i jak zawsze w pracach ZG Federacji Polek.

Życzymy wszystkim członkiniom Federacji Polek miłych i zdrowych Świąt Bożego Narodzenia i pomyślnego Nowego Roku. Obdarzmy się miłością i radością, dbajmy o siebie nawzajem.

Iwona Bogorya Buczkowska

Branch #1 was founded on April 29, 1956 by a group of Polish immigrant women under the leadership of Jadwiga Dobrucka, a teacher. It was a generation of emigration to Canada after the Second World War. The main goal was to preserve the Polish language and culture and to care about the fate of Polish nation, also to help and maintain contact between emigrant women. At the beginning, the ladies were intensively engaged in various actions to help

III Walny Zjazd Federacji, 1966 r.

III General Meeting of the PCWF, 1966

Poland by collecting funds, clothes, medicines, etc. Ludwika Sas Korczynska organized Operations Life actions in 1980 – sending parcels with clothes, food and medical supplies to Poland.

The branch became a member of the Local Council of Women and cooperated with the Canadian Red Cross. Our Members held functions on the Board of the Canadian Polish Congress and the Millennium Foundation- Teresa Kott - Malachowska, Irena Kremblewska and Alina Kennedy.

In the 70-80 years, intensive cultural activities: lectures, recitation competitions for children and a theater for young people (Maria Bieniasz) were organized. A series of Kaziuki events began on the

model of artistic fairs in Vilnius. We took part in the Community Folk Arts Council - Christmas Around the World presenting Polish Christmas dishes and Christmas tree decorations. These events enjoyed great success among all Canadians. Anna Ujejska and Maria Bieniasz and later Alina Kennedy edited our Informator.

In 1976, an Afternoon Tea at the Microphone was organized, the income of which would be allocated to the SPK House. These events were continued for a number of years with Income used to support scholarships for young people.

In 1980 Anna Norton Nowakowska was elected President of Branch # 1 until 1993. Under her

direction a new action was created to send parcels to needy families in Poland. \$2,400 was sent for Operation Life - helping Poland and Poles in the East. Several members worked as volunteers at Copernicus Lodge. We supported the Department of Polish History at the University of Toronto and at the Catholic University of Lublin in Poland and \$1,000 was donated to help Solidarity.

Our members were actively involved in the Council of the Polish Diaspora of the World and at the Congresses of the World Union of Polish Women. They were active in the Local and Provincial and National Council of Women. Every year we decorated Christmas trees at Christmas Around the World in City Hall and organized Kaziuki in the Hall of the Church of St. Kazimierz in Toronto. It is impossible to list all the members who have received Provincial Volunteer Awards, KPK awards, decorations from the Polish Government and the Government of Canada. Ania Ejch, Juno Piltz and Halina Kwiatkowska are our recognized combatants, Maja Kaszuba received Oswiecim Cross.

Branch #1 during the General Meeting of PCWF in 2001

In the 80s and 90s, new members representing Post-Solidarity emigration – Iwona Bogorya Buczkowska initiated an educational campaign to help Poland – Education and Training for Poland (Committee of the Canadian Polish Congress Toronto district) in which teachers were sent to teach English in Poland. Books and computers were sent, too. This project was financed by the Federal Government of Canada. Several members of our branch Ewa Szozda, Irena Kremblewska, Alina Kennedy and Juno Piltz were

50 anniversary of the Polish Canadian Women's Federation, concert at SPK, Toronto, 2006

actively involved. We also participated in helping KPK with the newly arrived emigrants from Poland.

The years 2001 to 2012 were a continuation of our charitable and cultural activities. We organized concerts, readings, meetings for older members at Copernicus Lodge. We cooperated with other Canadian organizations, e.g. Provincial and National Council of Women – Iwona Bogorya Buczkowska was the Vice-President of the National Council, a function continued by Marzena Walkowiak.

In 2006 we published a book - 50 lat Ognia # 1 of the Federation of Polish Women in Canada edited by Anna Labieniec.

Marzena Walkowiak, the President of the branch in the years 2008-2018, created a program - video-interviews with Polish emigrants containing biographies of their lives - a very interesting documentary material. A video series called „**Droga Zycia**” was shown several times at the Consulate of the Republic of Poland. Marzena introduced new younger members, including Edyta Tobiasz who organized a charity dinner to help newcomers. In 2020, Iwona Bogorya Buczkowska became the President of the branch.

During the pandemic we donated to the Trillium Health Partners Foundation in Mississauga and sent the Six Nations Indian families and sent parcels to help Single Mother Homes in Poland.

We continue to participate in the work of the Canadian Polish Congress, in the Council of the Polish Diaspora of the World and in the World Federation of Polish Women and, as always, in the work of the National Board of Polish Canadian Women's Federation.

Top from left: Irena Kremblewska, Ania Ejch, Maria Kaszuba, bottom from left: Hanna Sokolska, Anna Norton-Nowakowska (pres. of Branch # 1), Barbara Ankowicz

*City Hall, Toronto, 2005 - Christmas Around the World
Top from left: Iwona Bogorya Buczkowska, president of PCWF, Elżbieta Sulatycki, president of Branch # 1, Ludwina Laczek, bottom: Maja Kaszuba, Daniela Szafron, Irena Kremblewska*

Iwona Bogorya Buczkowska

Ogniwo 3, Edmonton, AB

Kończący się niedługo rok 2021 był dla nas wszystkich zupełnie nietypowy, koronawirus zmusił nas do całkowitej zmiany trybu życia i zrezygnowania z osobistych kontaktów, które są jednym z najważniejszych aspektów działalności w pracy społecznej. Mimo wszystko, dzięki nowoczesnej technologii, mogłyśmy od czasu do czasu spotykać się wirtualnie.

Członkinie naszego ogniwa zawsze bardzo chętnie i z całym sercem biorą udział we wszelkich projektach organizowanych przez Polonię w skali federalnej jak i prowincjalnej. W okresie stanu wojennego w latach 70 do 90 nasze członkinie pod egidą kolejnych prezesek: Zofii Wójcickiej, Teresy Ignasiak i Joanny Matejko zorganizowały siatkę pomocy uchodźcom z Polski, oferując im własne domy, transport i niezbędne przedmioty do rozpoczęcia życia w Kanadzie. W 1997 nasze ogniwo włączyło się do organizowanej przez KPK (OA) akcji pomocy powodzianom; Nasze członkinie zbierały i pakowały środki czystościowe, lekarstwa, ubrania, odżywki dla dzieci. Środki te, w dużych pojemnikach, były wysyłane do Polski.

Nasze ogniwo było gospodarzem trzech walnych zjazdów Federacji Polek w Kanadzie: X zjazd w maju 1989, XIV zjazd w maju 2002 i ostatnio w 2018. Ponownie nasze członkinie były bardzo zaangażowane aranżując delegatom z innych miast noclegi, śniadania i transport do miejsca obrad. Na zakończenie ostatniego zjazdu Halina Madej i Ola Kosińska zabrały panie na wycieczkę w Góry Skaliste.

Innym profilem naszej aktywności było zapewnienie funduszy na naszą działalność. Początkowo nasze panie z dużym wkładem czasu i wysiłku organizowały wypiek i sprzedaż ciast; później większe zarobki mogłyśmy uzyskać z obsługi polskiego pawilonu na festiwalu wielokulturowości.

Natomiast od 1982 roku uzyskałyśmy status instytucji dobroczynnej i prawo do prowadzenia kasyna przez dwa dni co dwa lata. To dało nam znacznie większe zarobki i możliwość rozszerzenia naszej działalności charytatywnej na pomoc Polsce,

Zjazd FPK w Edmonton 2018

Panie w polskim pawilonie na festiwalu wielokulturowości

Nasz dom

ale również lokalnie.

Pieniądze, pochodzące z kasyna użyłyśmy na kupno domu, w którym odbywały się zebrania, pikniki, opłatki.

Później dom sprzedałyśmy i uzyskane pieniądze użyłyśmy wspólnie z czterema organizacjami na zakup placu przylegającego do Domu Polskiego, z planem budowy ośrodka polonijnego im. Mikołaja Kopernika. Pieniądze uzyskane z pracy w kasynach używałyśmy przez pewien czas, dopóki przepisy pozwalały, na pomoc ludziom w Polsce, ale również wspierałyśmy kanadyjskie instytucje charytatywne. Wspierałyśmy dotacjami pieniężnymi liczne charytatywne organizacje polonijne, polskie szkoły, harcerstwo, zespoły taneczne.

Przez wiele lat tradycją naszego ognia było przygotowanie i obsługa poczęstunku kawy, herbaty

i domowych wypieków dla właśnie zaprzysiężonych nowych obywateli Kanady w Sądzie Obywatelskim; dostałyśmy za to masę komplementów i Dyplom Uznania w 1994 roku.

Przez wiele lat prowadziłyśmy współpracę z polskimi szkołami, organizując konkursy artystyczne, recytatorskie; nasz udział był zarówno merytoryczny jako organizatorki, sędziowie jak również przygotowywałyśmy poczęstunek dla uczestników.

W roku 1995 celebrowałyśmy 40-lecie istnienia naszego ognia i z tej okazji wydałyśmy książkę pod redakcją Joanny Matejko i Marii Carlton. Książka ta opisuje różne aspekty naszej działalności w latach 1958 – 1998, jak również zawiera opisy drogi do Kanady niemal wszystkich członkiń naszego ognia. W roku 2005 celebrowałyśmy 50 - lecie naszego ognia.

Wiele naszych członkiń udziela się w pracy innych organizacji zrzeszonych w Kongresie Polonii Kanadyjskiej, Okręg Alberta; bierzemy aktywny udział w organizowaniu akademii 3 maja, Święta Niepodległości i innych uroczystości polonijnych. Do najbardziej aktywnych członkiń naszego ognia możemy zaliczyć Marię Chrzanowską, **Jadwigę Pierzchajło**, **Terese Szlamp-Fryga**, Aleksandrę Kosińską, **Joannę Matejko**, **Teresę Ignasiak**, **Ewę Miles-Dixon**, Marię Szymocha, Janinę Muszyńską, Marię Hasek (prezeskę Towarzystwa Polsko-Kanadyjskiego), Ewę Bobkiewicz, **Zofię Wójcicką**, **Wandę Pawlak**, Wiesławę Środę. Większość wymienionych członkiń w pewnym okresie pełniła funkcję przewodniczącej naszego ognia (nazwiska podkreślone). Ostatnio do tej listy możemy dodać Halinę Madej – obecną Prezeskę, jak również prezeskę KPK OA i Jadwigę Skowrońską, wiceprezeskę naszego ognia jak również KPK OA.

Joanna Matejko przez wiele lat redagowała, zajmowała się drukiem i wysyłką Informatora do ogniw. Niestety w końcowym efekcie choroba nie pozwoliła jej kontynuować tej pracy.

Fundusz młodzieżowy im. Jadwigi Dobruckiej jest zarządzany przez komitet naszego ognia od grudnia 2013, jest pora na przekazanie go innemu ogniwu. Panie z naszego komitetu opieki nad osobami niepełnosprawnymi odwiedzają nasze starsze koleżanki, szczególnie w okresie przedświątecznym, przynosząc im drobne upominki.

Od czasu objęcia prezydentury ognia przez Halinę Madej, tradycją naszego ognia stało się urządzenie specjalnych imprez dla uczczenia Międzynarodowego Dnia Kobiet. Ukoronowaniem tej

Wianki

tradycji było przedstawienie pod tytułem „Portrety słynnych Polek” w wykonaniu naszych członkiń w dniu 8 marca 2020. Publiczność wypełniła salę, impreza była ogromnym sukcesem, była też ostatnim ważnym wydarzeniem w Polonii w przeddzień ogłoszenia pandemii.

Ostatnio pożegnałyśmy trzy nasze członkinie: Wandę Ryszawy, Zofię Załucką i Zofię Paszkowską, cześć ich pamięci, jesteśmy wdzięczne za ich udział w naszym życiu organizacyjnym.

Ewa Miles-Dixon

 As 2021 draws to a close, we realize how this year has been completely unusual for us. The coronavirus forced us to completely change our daily lives and relinquish personal contact with each other, which is one of the most important aspects of our community. In spite of everything and thanks to modern technology, we have been able to meet virtually from time to time.

Members of our branch always participate enthusiastically in all projects organized by Polonia on a federal as well as provincial level. During and following Martial Law (December 13, 1981 until July 22, 1983) our members our presidents Zofia Wójcicka, Teresa Ignasiak, and Joanna Matejko organized help for Polish refugees hosting them in their own homes, as well as providing transportation and items necessary for starting a new life in Canada. In 1997, our members joined the Canadian Polish Congress Alberta District in helping flood victims. We collected and packed cleaning supplies, medicines, clothing, and shoes for children which were loaded into large containers and sent to Poland

Our branch hosted three important general conventions: the tenth general convention in May 1989, the fourteenth general convention in May 2002, the nineteenth general convention in May

2018. Our members were very involved in arranging accommodation, breakfast, and transportation to the convention for delegates from other cities across Canada. At the end the last convention, our president Halina Madej and Ola Kosińska took delegates on a trip to the Rocky Mountains.

Another important activity has been fundraising for our projects and other endeavours. In the early years, our members spent a lot of time and energy baking and selling baked goods. Since then, we have been able to earn more money working in the Polish pavilion during the Heritage Day Festival.

In 1982 we were recognized as a non-profit society and could work as volunteers counting cash and chips at a casino for two days every two years. Such volunteer work provided us with greater funds and allowed us to widen our charitable activity both locally and in Poland. After receiving permission from the Alberta Gaming and Liquor Commission, we could now afford to buy a house where many meetings, picnics, Christmas and Easter celebrations took place.

We eventually sold our house and joined four other organizations in buying some land near the Polish Hall in central Edmonton where we planned to build a Polish community centre. We used some of the money earned from our volunteer work in casinos to help people in Poland, while it was permitted by the Alberta Gaming and Liquor Commission. However, we also supported Alberta charitable institutions in addition to numerous Polonia charitable institutions, Polish schools, scouts and folk-dance ensembles.

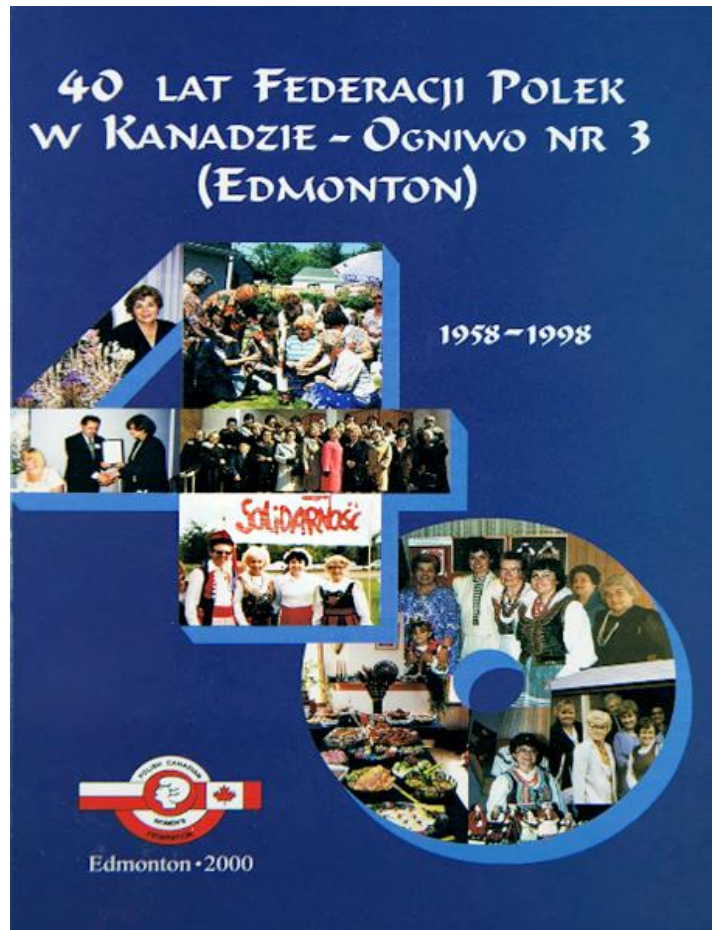

2018,
during
the
General
Meeting
of PCWF
in Edmonton

For many years, our branch prepared and served coffee, tea, and homemade baked goods to new Canadian citizens after the citizenship ceremony. We received many compliments for our participation

and a diploma of recognition in 1994.

In celebration of our 40th anniversary in 1995, we published a book edited by Joanna Matejko and Maria Carlton which describes various aspects of our activities from 1958 to 1998. It also explores the many roads our members took to come to Canada. In 2005 we celebrated our 50th anniversary.

Our book: Celebrating 40 years

Many of our members are also active in other organizations that belong to KPKOA (Canadian Polish Congress Alberta District). We participate actively in organizing assemblies in celebration of the May Third Constitution and Polish Independence as well as other Polonia celebrations. The most active members of our branch include Maria Chrzanowska, Jadwiga Pierzchajlo, Terese Szlamp-Fryga, Aleksandra Kosińska, Joanna Matejko, Teresa Ignasiak, Ewa Miles-Dixon, Maria Szymocha, Janina Muszyńska, Maryla Hasek (prezes Towarzystwa Polsko-Kanadyjskiego), Ewa Bobkiewicz, Zofia Wójcicka, Wanda Pawlak, and

Wiesława Środa. Most of the members mentioned above led our branch as presidents (names underlined and in bold). At the end of the list, we can add Halina Madej, our current president who is also president of the Canadian Polish Congress Alberta Society (KPKOA) and Jadwiga Skowrońska, who is vice president of both our branch and of KPKOA.

Joanna Matejko edited Informator for many years. She also oversaw the printing and sending of it to all branches of PCWF. Eventually, illness would not permitted her to continue such arduous work.

Joanna Matejko

The Jadwiga Dobrucka Youth Fund has been administered by our branch since December 2013 and it is time to pass it on to another branch. Members of our branch visit our older members and members who are housebound through illness or limited mobility, especially at Christmas, and bring them small gifts.

Since being elected president of our branch, Halina Madej has enriched our branch with a new tradition celebrating International Women's Day.

The most spectacular celebration of this tradition was titled "Portraits of Famous Polish Women", which was performed by our members on March 8th, 2020. The audience filled the room at the Polish Hall. The event was a great success but was the last important event to be held the day before the Covid-19 restrictions were announced.

We recently bid farewell to three members of our branch: Wanda Ryszawy, Zofia Załucka, and Zofia Paszkowska. We honor their memory and are grateful for their participation in the life of our organization.

Terese Szlamp-Fryga

Famous Polish Women, 2020

2018 - Greetings from Polish Canadian Association of Calgary on 60th Anniversary of Branch #3 in Edmonton

May the peace and joy of Christmas be with you today and throughout the New Year!

Zasłużone członkinie Ognia #3 Federacji Polek w Kanadzie

Ewa Miles-Dixon

After joining Branch #3 in 1991, Ewa Miles-Dixon was elected president in 2006 and served in that position for five years and continues to be an active member of the board of directors. In addition, Ms. Miles-Dixon administers the Jadwiga Dobrucka Fund and is instrumental in writing articles for *Informator* about the activities of Branch #3. She also provides articles for the branch's website, *federacjapolekedmonton.com*. In recognition of her tireless service, Ewa was presented with KPK's Gold Honorary Award and Poland's Gold Cross of Merit.

Joanna Matejko

Joanna Matejko joined Branch #3 in 1974 shortly after her arrival in Canada. She participated actively in the work of our branch as a member of the board. As a historian and author, Ms.

Matejko was keenly interested in the history of Poles in Canada, especially in Alberta. Published in 1979, *Polish Settlers in Alberta* was her first major publication as editor. However, she participated as a researcher and writer in other books and articles. The most relevant for our branch was *History of the Polish Canadian Women's Federation in Edmonton: 1958 – 1978*. Ms. Matejko's contributions to *Informator* as writer and editor are valued and well known. In addition, she contributed articles to both Polish radio stations in Edmonton for several years. Ms. Matejko received for her contributions – KPK's Gold Honorary Award, the Achievement Award, and Poland's Gold Cross of Merit. Sadly, Joanna Matejko passed away in 2017.

Irena Domecka

Irena Domecka arrived in Edmonton in 1952 after having lived in Winnipeg since 1948. Although she was very active in various Polish and some Canadian organizations, Ms. Domecka founded Branch #3 in 1958 and was our first president.

She represented our branch for several years at the Canadian Polish Congress – Alberta District. In 1965, Ms. Domecka founded the Polish Academic Club and led it until 1996. She also established the folk-dance ensemble *Polonez* in 1970. Ms. Domecka received numerous awards for her community service, including Poland's Cross of Merit and the Knight's Cross of Merit, the Alberta Achievement Award, and KPK's Gold Honorary Award. Irena Domecka passed away in 2009.

Ogniwo 4, Vancouver, BC

Ogniwo nr 4 zostało założone w dwa lata po założeniu przez Jadwigę Dobrucką pierwszego ognia Federacji Polek w Kanadzie w Toronto. W październiku 1958 r. prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej w Vancouver otrzymał list od Pani Dobruckiej z apelem do Polek zamieszkałych w Vancouver i okolicy o otwarcie kolejnego ognia. Apel ten był przekazany Pani J. Kurzyńskiej, która wraz z Margaritą Iwańczyk zaczęła zachęcać kobiety do rozpoczęcia działalności. Do apelu dołączyły panie: Maria Pławska, Henryka Filipowicz i Wanda Bułhak. W ten sposób 63 lata temu zostało założone w Vancouver Ognisko nr 4 Federacji Polek w Kanadzie.

1972 r. zjazd Ogniw z Zachodniej Kanady

Przez następne 63 lata Panie ciężko pracowały charytatywnie dla osiągnięcia założonych i ciągle pojawiających się nowych celów. Nasze miesięczne spotkania odbywały się w prywatnych domach naszych członkiń, na których przy herbatce i domowych przysmakach powstawały plany

Ze starego albumu...

ciekawych projektów. Członkinie dbały o utrzymanie polskości, tradycji polskich, jak również o wnoszenie pozytywnych wartości do kanadyjskiego

51 Federacja Kobiet Ogr.Nr.4 - przy wystawie sztuki polskiej.

Spotkania, zebrania...

społeczeństwa. Była to praca z chorymi i samotnymi, jak również organizowanie wystaw, konkursów, obchodów jubileuszowych i odczytów.

W latach 1980-tych jednym z większych projektów była inicjatywa wybudowania domu seniora Kopernik

Lodge dla polskich weteranów i uchodźców. Innym projektem godnym wspomnienia było założenie polskiego harcerstwa w Vancouver. W 1986 roku

Polskie harcerki i „Poczet Królów Polskich”

wystawiliśmy wspaniałą sztukę zatytułowaną „Poczet Królowych Polskich”. Sztuka ta była wystawiona z powodzeniem w Queen Elizabeth Theatre i cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Z każdą falą nowych polskich emigrantów pojawiały się inne potrzeby kobiet i ich rodzin. Z inicjatyw par z Federacji powstawały nowe projekty nie tylko związane z niesieniem pomocy, ale także nowe pomysły na zbieranie funduszy na cele charytatywne. I tak na przykład w latach 80-tych organizowana była sprzedaż polskich książek i tradycyjnych wypieków. Działania te nadal są

Kawiarenka - sprzedaż wypieków

kontynuowane.

Były też organizowane wieczory literackie, Jasełka, a nawet teatr kukiełkowy. Patrząc od roku 2000 aż to teraźniejszości potrzeby napływających Polaków i Polonii nadal ulegają zmianom, które mają wpływ na plany i charakter pracy naszego Ogniwa. Organizujemy tradycyjne spotkania związane z Bożym Narodzeniem i Wielkanocą. W czasie Bożego Narodzenia urządzamy „Opłatek”, w ramach którego jest okazja podzielić się naszymi tradycjami z zaproszonymi gośćmi z różnych lokalnych organizacji i wzmocnić naszą współpracę przy tradycyjnym polskim stole. W czasie Wielkanocy urządzamy dużą wyprzedaż naszych tradycyjnych wypieków, pisanek i palemek, a dochody przeznaczamy na różne cele charytatywne.

Propagowanie polskiej kultury, tradycji...

Nowe członkinie wnoszą z sobą dodatkowe zdolności i pomysły, które wzbogacają naszą organizację. Urządzamy tradycyjne spotkania, współpracujemy z innymi organizacjami, nie tylko z polskimi. Jednym z przedsięwzięć było uczestniczenie w Festiwalu Europejskim w Vancouver. Na zaaranżowanej przez nas

wystawie pokazałyśmy informacje na temat polskiej historii, kultury, i turystyki. Stolik z naszą ekspozycją cieszył się dużym powodzeniem.

Współpracujemy z innymi lokalnymi organizacjami. Od wielu lat uczestniczymy w regularnych zebraniach Canadian Council of Women w Vancouver gdzie wspólnymi inicjatywami odpowiadamy na potrzeby społeczeństwa. Należymy również do Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

Regularne spotkania z przedstawicielami innych polskich organizacji pozwalają nam na rozwijanie zespołowych planów i umacnianie naszej więzi. Utrzymujemy dobre kontakty z różnymi organizacjami nie tylko przez podejmowanie wspólnych działań, ale również przez kontakty towarzyskie jak organizowanie ogólnego BBQ

Zjazd krajowej delegacji, BBQ

w okresie letnim. Relaksowa atmosfera jest świetną okazją do wspominania wspólnych osiągnięć i snucia planów na kolejne projekty.

W ostatnich dwóch latach, ze względu na epidemię Covid-19, nasze prace zostały mocno ograniczone. Nie było możliwości spotkań, czy też organizowania zjazdów, odczytów, promowania polskiej kultury sposobami realizowanymi do tej pory. Jednakże nadal staramy się utrzymywać kontakty zdalnie z Canadian Council of Women, jak również z KPK Vancouver, co pomaga nam być w kontakcie z innymi organizacjami, ich potrzebami i akcjami.

We wrześniu 2021 roku mała grupa Pań z naszego

Obchody Dnia Migranta i Uchodźcy

Ogniwa przyłączyła się do akcji diecezji w Vancouver i do wzięcia udziału w rocznych obchodach Dnia Migranta i Uchodźcy.

Jesteśmy pozytywnie nastawione na kontynuowanie naszej pracy w nadchodzącym 2022 roku.

60 lecie Ogniwa - nagrody za pracę społeczną

Z okazji nadchodzącego Nowego Roku życzymy wszystkim członkiniom Federacji Polek oraz ich rodzinom wszystkiego najlepszego i wielu sukcesów w życiu.

The Polish Canadian Women's Federation was founded by Jadwiga Dobrucka in Toronto in 1956 in order to organize women of Polish origin. By being a new immigrant herself, she was able to recognize the need for helping other Polish women immigrants in their struggle to survive and to integrate into Canadian society. The organization's purpose was to help others to preserve their Polish culture, their cultural values and to contribute to Canadian society. Two years later, in October 1958, the Vancouver Branch #4 came into existence thanks to the efforts of a handful of women who responded to the call of Jadwiga Dobrucka.

Ms. J. Kurzyńska with the help of Ms. Margarita Iwańczyk started recruiting members for the Vancouver Federation. Ms. Maria Pławska, Ms. Henryka Filipowicz, and Ms. Wanda Bulhak answered the call. Initially Branch #4 had 5 members, however over the years it grew to over 20 members.

Past Presidents of Branch #4 (1989)

Meeting in '80

At the beginning, the members were women who had arrived in Canada after WW II, but gradually women from other waves of immigration began to join us with different needs and skills. Our members have always been diverse yet they formed warm relationships, worked well together, and each member always found a project to participate in.

Over the years many projects have developed. For example, one of the initial projects initiated by our members was based on the need to build a home for Polish Veterans and refugees in Vancouver; and thus Kopernik Lodge was built. We continue the tradition of supporting Kopernik Lodge with volunteer work and donation of funds.

We continue to promote our culture and our traditions. We organize sales of Polish books, sales of Polish pastries that helped us not only to share our traditions but also to collect additional funds for further charitable cultural projects.

Branch #4

Spotkania, zebrania, zjazdy...

Ogniwo 7, Winnipeg, MB

Federacja Polek w Kanadzie Ogniwo #7 zostało założone jesienią 1963 roku. Kobiety należące do różnych organizacji polonijnych w Winnipeg odczuwały potrzebę powołania organizacji kobiecej dla wzajemnego wsparcia i wspierania innych kobiet i dzieci w Kanadzie i w Polsce. Był to pomysł podsunęty przez Jadwigę Dobrucką podczas jej wizyty w Winnipeg na początku tego roku. Pani Dobrucka założyła pierwsze Ogniwo Federacji Polek w Kanadzie w Toronto w 1956 roku.

Początek był skromny; w pierwszym spotkaniu grupy we wrześniu 1963 r. wzięło udział osiem kobiet. Wspólnie wybrały Walerię Szczygieską na prezesa, a Marię Adamowską-Panaro na wiceprezesa. Głównym celem było pozyskanie większej liczby kobiet do organizacji. Plan ten urzeczywistnił się w listopadzie 1963 roku podczas Herbátky zorganizowanej przez panią Gutowską, gdzie 35 kobiet zapisało się do tej organizacji. Początkowo członkinie Ognia #7 koncentrowały się na gromadzeniu polskich książek i przekazywaniu ich lokalnym bibliotekom. Niektóre z najcenniejszych książek polskiej klasyki zostały przekazane Uniwersytetowi w Manitobie.

W latach 60. Federacja zainicjowała popularny „wieczór muzyczny” poświęcony twórczości kompozytorów polskich. W 1967 roku te wieczory przekształciły się w teatr rozrywkowy „Qui Pro Quo” o różnorodnej tematyce literacko – muzycznej. Członkinie Federacji uczestniczyły również w wystawach Canadian Handcraft Guild promujących polskie rzemiosło i sztukę. Rok 1965 to początek słynnych Obiadów 3 Maja zainicjowanych przez Marię Panaro z okazji rocznicy Konstytucji 3 Maja.

Lata 70. rozpoczęły się aktywnym udziałem Ognia #7 w obchodach 100-lecia Manitoby. Z okazji tej rocznicy w 1971 roku Federacja zorganizowała wystawę „Polki w Kanadzie”. Ta dekada to także początek Folkloramy, wielokulturowego festiwalu, który odbywa się przez dwa tygodnie na początku sierpnia w Winnipegu. Ludzie z kilkudziesięciu różnych kultur i grup etnicznych otwierają swoje pawilony, gdzie goście mogą skosztować ich kuchni

Panie z Federacji - 1968 r.

i podziwiać tradycyjne tańce i muzykę. Federacja przez siedem lat aktywnie uczestniczyła w tym wydarzeniu organizując i prowadząc w Pawilonie Polskim kawiarnię „Syrena”.

W tamtym czasie Ogniwo #7 bardziej zaangażowało się we współpracę z innymi organizacjami etnicznymi, głównie za namową Marii Panaro, która pracowała dla International Center w Winnipegu.

W 1975 roku w International Center odbyła się impreza „Międzynarodowe Warsztaty Kobiet”. Federacja zaprezentowała tam prelekcję pt. „Punkt widzenia kobiet Polski”. Członkinie Federacji zorganizowały także szereg herbatek dla innych imigrantek. W International Center odbył się również pokaz mody prezentujący polskie stroje historyczne. Ogniwo #7 było aktywnie zaangażowane w pozyskiwanie funduszy na różne cele dla polskiej społeczności i nie tylko. W wyniku tych wysiłków w 1975 r. Ogniwo nr 7 przekazało 30 000 dolarów na rzecz Fundacji Victora Turka, aby pomóc finansowo studiującej młodzieży. Członkinie brały również udział w „Komitecie Kopernika”, gdzie zbierały fundusze na pomnik Mikołaja Kopernika w Winnipeg oraz ufundowały teleskop słoneczny dla Planetarium w Winnipegu.

Początek lat 80-tych upłynął pod znakiem Krajowego Zjazdu Federacji zorganizowanego przez Ogniwo nr 7 w Winnipeg w 1980 roku. Trwał on cztery dni i został dobrze przyjęty przez uczestniczki z innych Oddziałów z całej Kanady.

W 1982 roku, aby uczcić 80 urodziny pani Panaro, członkinie Federacji zebrały fundusze na wyposażenie dwóch pokoi w International Center, które zapewniało tymczasowe zakwaterowanie dla nowych imigrantów.

W latach osiemdziesiątych Federacja zbierała odzież i środki medyczne, które wysyłała do szpitali i kościołów w Polsce za pośrednictwem „Caritas” (organizacji charytatywnej prowadzonej przez Kościół w Polsce). Członkinie także pomagały uchodźcom z „Solidarności” w osiedlaniu się w Winnipegu.

W tym czasie Federacja otrzymała od rządu pozwolenie na prowadzenie BINGO. Było to wspólnym źródłem dochodów do finansowania wielu akcji charytatywnych.

Członkinie Federacji powołały Zarząd i Komitet Doradczy przyszłego polskiego muzeum „Ogniwo”. Stowarzyszenie zostało oficjalnie zarejestrowane w 1985 roku, a na rzecz Muzeum przekazano darowiznę w wysokości 33 000 dolarów (fundusze pozyskano z BINGO).

W 1990 roku fundusze z BINGO pozwoliły Federacji

na zakup własnego domu przy 1417 Main Street w Winnipeg, który został później przeznaczony na siedzibę muzeum „Ogniwo”. W tym czasie zbierane fundusze kierowano na remonty i modernizacje tego budynku. Oficjalne otwarcia Polskiego Muzeum Polskiego „Ogniwo” miało miejsce 30.10.1992 z udziałem wielu przedstawicieli rządu Prowincji, a także wybitnych reprezentantów Polonii.

W połowie lat 90-tych liczba członkiń w organizacji zmniejszyła się z powodu takich czynników jak wiek, przeprowadzki do innych miast czy śmierć członkiń. Z tego powodu Federacja zdecydowała o zaprzestaniu regularnych spotkań w latach 1997-1999. Odrodzenie Federacji zapoczątkowała Pani Zofia de Witt. W tym samym roku została podpisana umowa między rektorem Uniwersytetu w Manitobie reprezentowanym przez dr Imokie Schathhomoty a przewodniczącą Kongresu Polonii Kanadyjskiej Zofią de Witt (wówczas była również wiceprezesem Federacji). Tym samym formalnie ustanowiono Fundusz Wieczysty na utrzymanie Programu Języka Polskiego na Uniwersytecie Manitoba. Federacja przeznaczyła na ten fundusz donację w wysokości 35 000,00 dolarów.

Nowe tysiąclecie rozpoczęło się od decyzji

Biesiada - 2018 r.

25 lat Federacji - 1988 r.

o przekazaniu Muzeum połowy własności budynku przy 1417 Main Street, z zastrzeżeniem, że Federacja będzie mogła korzystać z pomieszczeń na swoje zebrania i przechowywać tam swoje archiwa. W 2001 roku oficjalny tytuł własności budynku został przeniesiony z Federacji na Muzeum Polskiego „Ogniwo”.

Przez następne 10 lat Federacja kontynuowała organizowanie corocznych Obiadów 3 Majowych, które zostały wznowione w 2006 roku po prawie dziesięcioletniej przerwie. Odbływały się konkursy recytatorskie, pokazy talentów, imprezy „Poezja przy Herbatce” oraz wiele prelekcji z ciekawymi osobami.

Na początku 2010 roku Federacja cieszyła się napływem nowych członkiń i zaczęła organizować większe imprezy. Zorganizowano pokaz filmu; „Chopin – pragnienie miłości”, upamiętniający 200-setne urodziny słynnego polskiego kompozytora, a także pokaz filmu; „Karol, Papież, Człowiek” z okazji beatyfikacji papieża Jana Pawła II. Podczas tego filmu serwowano ulubione przez papieża ciastka tzw. „papieskie kremówki”.

W 2012 roku zaprezentowano spektakl teatralny „W podróży – miłość to jedyne, do czego są stworzone nasze serca” napisany i wyreżyserowany przez dr Monikę Czarnecką, jedną z członkiń Federacji. Federacja była gospodarzem tego wydarzenia i zajęła się zakulisowymi sprawami, w tym zorganizowaniem poczęstunku w przerwie i po pokazie.

W 2013 roku Federacja świętowała swoje 50-lecie organizując wielki bal charytatywny w hotelu Fort

Garry w Winnipeg, na którym zbierano pieniądze na Villa Rosa, lokalny dom dla młodych mam i ich dzieci oraz na Polską Sobotnią Szkołę.

*Federacja Polek w Kanadzie Ogniwo Nr. 7 Winnipeg
Bankiet 50 - lecia 23 XI 2013*

W 2014 roku na uroczystość Konstytucji 3 Maja Federacja zaprosiła Dziekana Germanistyki i Sławistyki Pana Jeagera oraz przedstawicieli Zrzeszenia Studentów Polskich na Uniwersytecie Manitoba w celu ożywienia Funduszu Wieczystego na Program Języka Polskiego Uniwersytecie Manitoba, gdyż Program Języka Polskiego był zagrożony zamknięciem. Inicjatywa ta pokazała, że Polonia chce podtrzymać ten Program i zaowocowała powołaniem Komitetu odpowiedzialnego za pozyskiwanie środków finansowych na Fundusz Wieczysty, który nadal odnosi duże sukcesy.

Przez następną dekadę Federacja koncentrowała się na organizowaniu uroczystości z okazji rocznic Konstytucji 3 Maja Polskich, w tym dwóch popularnych imprez pod nazwą „Biesiada”, które zawsze były wyprzedane.

Federacja zorganizowała również imprezy non-profit dla dzieci i młodzieży pod nazwą „Polish Jeopardy”, podczas których uczestnicy mogli zaprezentować swoją wiedzę na temat różnych aspektów wiedzy o Polsce (geografii, historii i kultury) w stylu Jeopardy. Federacja zorganizowała także dwie edycje programu „Andrzejkę, zaczarowane popołudnie dla dzieci”. Wydarzenie to było uwielbiane przez najmłodszych, bo takiej tradycji nie ma w Kanadzie. Organizowaliśmy także świąteczne obiady dla seniorów w Polish Manor oraz

uczestniczyliśmy w akcji „Zostań Mikołajem dla Seniora”. Zainicjowałyśmy wielokulturową akcję „Smak Świąt”, podczas której różne grupy etniczne spotkały się, aby zaprezentować swoje jedzenie i tradycje związane z obchodami świąt zimowych m.in. Chanukah, Kwanzaa, Diwali i oczywiście Boże Narodzenie.

*Uczestnicy „Polish Jeopardy”
oraz członkinie Ogniwa - 2015 r.*

Globalna pandemia COVID-19 uniemożliwiła nam organizowanie spotkań i wydarzeń publicznych, ale nie zatrzymała naszych działań.

W marcu 2020 roku, zaraz po zamknięciu naszej Prowincji, odpowiedzieliśmy na wezwanie Polish Manor i zorganizowałyśmy zakupy spożywcze dla 10 najbardziej potrzebujących mieszkańców budynku. Jesienią i zimą 2020/2021 Federacja prowadziła akcję internetową „Polskie czytanie łączy pokolenia”, podczas której zachęcano osoby w każdym wieku do nadsyłania nagrań odczytów znanych polskich autorów dla dzieci. Wydarzenie było wielkim sukcesem, a na naszej stronie Facebooku wszyscy mogli zobaczyć filmy osób czytających fragmenty dziecięcych wierszyków. Na koniec wszyscy uczestnicy otrzymali polskie książki dla dzieci jako nagrodę za ich wysiłek.

Obecnie organizujemy kolejną akcję pod nazwą „Młoda Polonia ma Talent”, w której prosimy młodych ludzi polskiego pochodzenia o zaprezentowanie swoich talentów w nagraniach na video, które będą w lutym 2022 roku zaprezentowane szerokiej publiczności.

Przewidujemy cenne nagrody dla zwycięzców.

To tylko kilka z wielu osiągnięć Federacji Polek w Kanadzie Ogniwo #7 w ciągu ostatnich 58 lat działalności. Nasze Ogniwo jest dumne, że możemy promować i zachowywać polską kulturę w Kanadzie. Udzielamy wsparcia duchowego i pomocy materialnej osobom i organizacjom, głównie młodzieżowym i dziecięcym, takim jak Polska Sobotnia Szkoła oraz dwa polskie zespoły taneczne w Winnipegu: „Sokół” i „Iskry”. Wspieramy także Radio Polonia i transmisję mszy polskiej w Radio Polonia. Mamy świetne relacje z innymi polskimi i kanadyjskimi organizacjami i aktywnie uczestniczymy w życiu nie tylko społeczności polskiej, ale także kanadyjskiej.

Nasze Ogniwo aktywnie poszukuje nowych członkiń, które będą motorem do naszych przyszłych działań. To jest nasze świąteczne życzenie nie tylko dla nas samych, ale także dla innych Ogniw Federacji.

**Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku
dla wszystkich członkiń.**

Iwona Duda

Polish Canadian Women's Federation Branch #7 was established in the fall of 1963. Women belonging to different Polish organizations in Winnipeg felt the need to establish women's organization for a mutual support and to help other women and children in Canada and in Poland. It was an idea planted by Jadwiga Dobrucka, during her visit to Winnipeg earlier that year. Ms. Dobrucka founded the first Polish Canadian Women's Federation Ogniwo # 1 in Toronto in 1956.

The beginning was humble; the first meeting of the group in September 1963, consisted of eight women. Together, they selected Waleria Szczygielska to be their president and Maria Adamowska- Panaro as their vice-president. The main goal was to find more women to join the organization. This plan was achieved in November

1963 during tea party organized by Mrs. Gutowska, where 35 women signed up to this organization. Initially members of Ogniwo #7 focused on collection of Polish books to donate them to local libraries. Some of the most valuable books of Polish classic were donated to the University of Manitoba.

In the 60's Federation initiated popular "musical evening" devoted to celebration of music of Polish composers. In 1967 those events evolved into entertaining theater called "Qui Pro Quo". Members of Federation also participated in the Canadian Handcraft Guild exhibitions promoting Polish crafts and artwork. Year 1965 marks the beginning of famous May 3rd Lunches initiated by Maria Panaro to celebrate anniversaries of Polish Constitution of May the 3rd.

The 70's started with Branch #7 taking active part in celebrations related to 100 years of Manitoba. To mark this anniversary in 1971 Federation organized exhibit "Polish Women in Canada". This decade also marks the beginning of Folklorama, a multicultural festival that runs for two weeks each August in Winnipeg. People from dozens of different cultures

Meeting - 2006

and ethnicity open their pavilions where visitors are invited to sample their cuisine and admire dances and music. For seven years Federation was actively involved in this event by organizing and running cafe "Syrena" in the Polish Pavilion.

During those times Branch #7 became more involved with other multicultural organizations with

encouragement from Maria Panaro, who was working with Citizen Council and International Center in Winnipeg. In 1975 International Center hosted an event "International Women Workshop" and Federation presented prelection titled "Viewpoint from Women of Poland". They further cooperated with International Center and organized number of tea meetings for other immigrant women of various ethnic background. International Center also hosted a fashion show featuring Polish historical costumes.

Branch #7 was actively involved in fundraising for variety of causes for Polish community and the community at large. As a result of their efforts in 1975 Branch #7 donated \$30,000 for the Victor Turek Foundation to financially assist the youth in their studies. Members also participated in "Copernicus Committee" where they raised funds for the Mikolaj Copernicus statue located in the Planetarium of the Manitoba Museum in Winnipeg and funded a solar telescope for the Winnipeg Planetarium.

The beginning of the 80's was marked by Federation's National Convention hosted by Branch #7 in Winnipeg in 1980. It lasted four days and it was well received by participants from other Branches from all over Canada.

In 1982 to honor Ms. Panaro's on her 80th birthday, members of the Federation collected funds to furnish two rooms in the International Center, which provided temporary lodging for new immigrants.

During the eighties the Federation collected clothing and medical supplies to send to hospitals and churches in Poland through "Caritas" (charity operated by the Church in Poland). Several members volunteered their time to assist with the resettlement of the huge influx of "Solidarity" refugees to Winnipeg. At that time Federation received government's permission to conduct BINGO, which provided great source of income to fund many charitable causes.

Members of Federation established Board of Directors and Advisory Committee for the future Polish museum. "Ogniwo". Polish Museum Society

Inc. was officially registered in 1985 and a donation of \$33,000 was given to the Museum (the funds were obtained from BINGO).

In 1990 funds from BINGO also allowed the Federation to buy their own house on 1417 Main Street in Winnipeg, which was latter designated as a place for museum "Ogniwo". Future fundraising efforts went towards building's renovations and upgrades. Preparations took place for the official opening of the "Ogniwo" Polish Museum, which took place on Oct 30th, 1992, with many representatives of the provincial government and prominent members of Polish community.

In the mid-90-ies the number of members involved in the organization decreased due to the factors like age, immigration, or passing of its members. Federation decided to cease regular meetings between 1997-1999. The revival of the Federation was initiated by Ms. Zofia de Witt.

In the same year the agreement between the president of the University of Manitoba represented by Dr. Imokie Schathhomoty and the president of Canadian Polish Congress Zofia de Witt (at the time she was also a vice-president of Federation) was signed thus formally established an Endowment Fund for the Polish Language Program at the U of M. Federation made a sizable contribution of \$ 35,000.00 towards this Fund.

New millennium started with decision to contribute one-half of the Federation ownership of the building at 1417 Main Street to the Museum, with the provision that the Federation could use the premisses for its meeting and to store its archives. In 2001 an official property title of the building was transferred from Federation to Polish Museum "Ogniwo".

Over the next 10 years Federation continued to organize their annual May 3rd Lunches, which were renewed in 2006 after almost 10 years hiatus. There were poem reciting contests, Talent Shows, "Tea and Poetry" events and many presentations about various topics of interest.

In the early 2010 Federation enjoyed influx of new

members and started to organize bigger events. There was public screen viewing of a movie "Chopin – Desire for Love" commemorating 200th birthday of the famous Polish composer and another public screen viewing of the movie "Karol, The Pope, The Man" to acknowledge the beatification of the pope John Pau II. The pope's favorite pastry "papal cream cakes" were served during this movie.

In 2012 a theatrical play "On a Journey - Love is the only thing our harts are made for" written and directed by Dr. Monika Czarnecka, one of the Federation members, was presented to the sold-out crowd. Members of Federation hosted this event and took care of all the "backstage" preparations including wine and cheese party during the intermission and after the show.

In 2013 Federation celebrated it's 50th Anniversary by having a big fundraising ball in Fort Garry Hotel in Winnipeg, which collected money for Villa Rosa, local safe house for young mothers and their babies and for Polish Saturday School.

For the May the 3rd Polish Constitution celebration in 2014, Federation invited Dean of German and Slavic Studies Mr. Jeager and representatives of Polish Student Association at the University of Manitoba in order to revive Endowment Fund for Polish Language Program at the U of M, as money was dwindling down, and Program was at risk for closing. This initiative has shown that Polish community wants to keep this Program alive and resulted in establishment of the Committee

Andrzejki - St. Andrew's night - 2018

responsible for fundraising for the Endowment Fund, which continues to be very successful.

Over the next decade Federation focused on organizing large scale community celebrations for the Anniversary of May the 3rd Polish Constitutions including two consecutive events called "Biesiada", which were always sold out.

Federation also held non-profit events for children and youth called "Polish Jeopardy", where participants could showcase their knowledge about various aspects of Polish geography, history and culture in true Jeopardy style including winning monetary prizes. Branch #7 also organized "Andrzejki, an Enchanted Afternoon for Children", event loved by the youngest members of Polonia, as there is no such tradition in Canada. We also hosted Christmas lunches for seniors in Polish Manor and participated in action "Be a Santa for Senior". We initiated multicultural event "Taste of Holidays", where various multicultural groups met to present their food and traditions related to their winter holidays celebrations including Hanukah, Kwanzaa, Diwali and of course Christmas.

Global pandemic of COVID-19 prevented us from meetings and organizing public events, but it did not stop our activities. In March 2020, right after our Province went into lock down, we answered the call for help from the management of Polish Manor and organized grocery for the 10 most vulnerable residents in the building.

In the fall and winter of 2020/2021 Federation launched online event called "Polish Reading Connects Generations", where people of all ages were encouraged to submit their video-taped readings of famous Polish authors for children. The event was a great success, and everybody could see videos of people reading fragments of children's poems on our Facebook page. At the end all participants received Polish books for children as a reward for their efforts.

At this time, we are organizing another event called "Young Polonia has Talent" where we are also asking young people of Polish heritage to submit video-audition presenting their talent for a chance to

win big monetary prizes.

These are just a few highlights of the many accomplishments of the Polish Canadian Women's Federation in Winnipeg over the past 58 years. Branch #7 is proud that we can promote and highlight Polish culture in Canada. We are providing moral, and material help to individuals and organization, mostly for youth and children such as Polish Saturday School and two Polish dance groups in Winnipeg "Sokol" and "Iskry". We have been also supporting Radio Polonia and transmission of Polish mass on Radio Polonia. We have a great relationship with other Polish and Canadian organizations, and we actively participate in the life not only Polish, but also Canadian community.

The Taste of Holidays

Our Branch looks forward to accepting new members who will drive us towards continued successes in the future. This is our Christmas wish – not only to ourselves, but to other Branches of Polish Canadian Women's Federation.

Merry Christmas and Happy New year to all!

Maria Szymanska

Ogniwo 8, Ottawa, ON

Federacja Polek w Kanadzie obchodzi w tym roku 65 rocznicę istnienia. Nasze ottawskie Ogniwo było założone w 1964 roku, a więc 57 lat temu.

Zagłębiając się w historię można stwierdzić, że osiągnęliśmy bardzo dużo - zorganizowałyśmy dziesiątki koncertów, wieczorów poezji, akademii z okazji polskich świąt narodowych, kiermaszów książek i spotkań z ciekawymi ludźmi ze świata kultury, nauki, a nawet polityki. Były to osoby z szeroko rozumianej Polonii, ze środowiska kanadyjskiego oraz Polacy przebywający gościnnie w Kanadzie.

W 1975 roku został zaoszczędzony pewien fundusz, z którego odsetki pozwoliły nam ufundować stypendium wypłacane studentowi z wydziału sławistyki na Uniwersytecie Ottawskim. Od 1996 r. stypendium to zostało dwukrotnie powiększone przez Uniwersytet. Było ono przyznawane corocznie aż do roku 1999, w którym nie było kandydata spełniającego założone kryteria. Dwa lata temu wznowiliśmy akcję stypendialną z zatwierdzonymi zmianami w regulaminie i dwoje studentów, z Ottawy i Sudbury, ponownie otrzymało dofinansowanie.

1974 r. - prezeski Ognia #8

Od 1976 roku odbyło się 37 konkursów recytatorskich oraz 10 konkursów wypracowań dla dzieci i młodzieży.

Niezaprzeczalną zasługą Ognia było

wprowadzenie i zatwierdzenie przez ottawski Wydział Oświaty języka polskiego jako kursu kredytowego dla uczniów szkół średnich.

Finaliści i panie z Ognia - Konkurs Recytatorski, 2014 r.

Wielkim sukcesem było zorganizowanie Polish Heritage Day w 2000 roku w ratuszu Nepean zakończonego koncertem.

Następnym wydarzeniem tego roku była wystawa w Bytown Museum o polskich pionierach w Kanadzie. Wciągnęliśmy do współpracy Instytut Kaszuby i razem z Ottawa Historical Society zorganizowałyśmy wystawę o życiu pierwszych osadników polskiego pochodzenia na terenie ontaryjskich Kaszub, od początku emigracji do 1935 roku. W wystawie poza nami wzięło udział dziesięć innych grup etnicznych. Polska ekspozycja składała się z gabloty z eksponatami prywatnymi i tryptyku o historii Kaszub przygotowanego przez Instytut Kaszuby.

Kilka lat później w tym samym muzeum urządziłyśmy wystawę Polish Spirit (część ottawska). Wystawa trwała 3 miesiące. Pełną wystawę pokazałyśmy w Domu Polskim SPK oraz w Pawilonie wystawowym przy Lansdown w Ottawie.

Wystawa
Polish
Spirit
w
Bytown
Museum
w
Ottawie

Na przestrzeni lat Ogniwo podejmowało się akcji mających na celu wyjście poza środowisko czysto polskie. Byłyśmy czynnymi członkiniami Ottawa Council of Women, Friends of Library and Archives oraz Social Planning Council of Ottawa. Staramy się współpracować z różnymi grupami etnicznymi urządzając wspólne imprezy jak walkathons, brunch'e, dzieląc się swoimi ulubionymi potrawami. Obecnie pracujemy na wspólną książkę kucharską „Cookbook”, w której znajdzie się 6 przepisów naszych członkiń. Przez kilka lat z rzędu ubierałyśmy „polską” choinkę w Muzeum Historii w Gatineau.

Od początku istnienia Ogniwo zdobywało fundusze, przeznaczając je na cele charytatywne oraz na imprezy mające na celu szerzenie kultury polskiej. Wysyłałyśmy paczki żywnościowe do Polski, ubrania na Białoruś, dawałyśmy dotacje w ramach Christmas Exchange, pomagałyśmy ofiarom kataklizmów, trzęsień ziemi w Gwatemali, powodzianom w Polsce i Kanadzie.

Miałyśmy kontakt ze szkołą w Turkmenistanie gdzie posyłałyśmy przez dwa lata książki do nauki języka polskiego, przybory szkolne oraz pieniądze na powstające Centrum Polonijne w Aszchabadzie. Wysłałyśmy także przybory szkolne do Afganistanu poprzez kanadyjskie wojsko.

Do naszej tradycyjnej działalności należy odwiedzanie chorych, utrzymywanie kontaktów z seniorami i osobami samotnymi. Łączą nas spotkania świąteczne, „Opłatki”, wspólne kilkudniowe wyjazdy na Kaszuby, wypadki za miasto, BBQs.

Członkinie Ogniwa otrzymały wiele nagród, dyplomów i odznaczeń zarówno kanadyjskich jak i polskich.

BBQ - 2011 r.

Panie dostają również prowincjonalne odznaczenia „Volunteer Awards” za każde 5 lat przepracowanych w naszym Ogniwie. Nasza strona internetowa www.federacjapolek.ca/Ottawa od wielu lat jest prowadzona przez Małgosię Boczkowską.

Od 2020 roku powodu pandemii wszystkie nasze

Ubieranie choinki
w Muzeum Historii
w Gatineau

działania zostały mocno ograniczone. Spotkania odbywały się w plenerze lub zdalnie, poprzez media internetowe. Decyzje były podejmowane i popierane poprzez maile.

Nadal pomagamy potrzebującym. Dałyśmy dotację dla Food Bank, The Ottawa Mission, Bibliotekę Polską w Montrealu, renowację Kaplicy pod Sosnami w Barry's Bay, naprawę dachu w Kościele St. Koski w Toronto, Trylium Foundation na pomoc w Indiach oraz Red Cross dla powodzian w BC.

W marcu 2021 odpowiedziałyśmy na ogłoszenie prasowe studentów z ottawskiego uniwersytetu. Studenci zbierali donacje dla czterech ottawskich schronisk dla osób bezdomnych, które zostały ciężko doświadczone przez COVID-19. Dostarczyłyśmy najbardziej potrzebne produkty związane z ochroną przed wirusem, środki czystości, ręczniki, koce, itp.

W maju 2021 zaprosiłyśmy wszystkich pasjonatów sportu i umysłu na wieczór autorski z dr. Mariuszem Szeibem i współautorami książki „Ósmy kontynent. Przez 7 kontynentów w głąb umysłu. Historie prawdziwe”. Mariusz Szeib oraz współautorzy książki prowadzą bogatą działalność charytatywną - biegając zdobywają pieniądze na wyznaczone cele. Książka „Ósmy kontynent” z autografem autora była

nagrodą po przysłaniu nam recenzji z oglądnętego nagrania.

W październiku dołączyliśmy się do inicjatywy biegaczy z Lions Charity Run z Polski i z Niemiec. Wsparliśmy finansowo ich akcję - zbiórkę na pomoc dzieciom po udarze mózgowym w Ortopedyczno-Rehabilitacyjnym Szpitalu Klinicznym im W. Degi w Poznaniu, dzieciom z centrum charytatywnego "I believe in a miracle" w Kaliningradzie oraz dzieciom ze szpitala w Al Hoceima w Maroku.

**Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
oraz Nowego 2022 Roku
składamy wszystkim członkiniom
i ich Rodzinom najserdeczniejsze życzenia
wszelkiej pomyślności !!!!**

Ewa L. Zadarnowska

The Canada-wide Polish Women's Federation is celebrating its 65th year in 2021 and our Ottawa Branch (Ogniwo #8) its 57th. Looking back on the 57 ye-

ars of our Ogniwo's existence, our achievements have included the organization of dozens of events, concerts, national Polish holidays celebrations, poetry recitals and of numerous meetings with interesting people of diverse backgrounds.

Beginning in 1976, we organized 37 poetry recital competitions and 10 other competitions relating to a variety of subjects focusing on children and youth.

In 1975, Ogniwo # 8 set aside a portion of its revenue to establish a small reserve fund. The interest income from the fund allowed for a modest scholarship to be granted annually for studies at Ottawa University's Slavic Department. Since 1996 the amount of this scholarship was matched by Ottawa University and was continued to be provided yearly until 1999, when no candidate met the required criteria. These scholarship grants were resumed two years ago and since then two scholarships were granted to students from Ottawa and Sudbury.

It is undeniably thanks to our Ogniwo's efforts that the Polish language was granted credit course status in Canadian schools; this occurred shortly after the Ottawa School Board approved such accreditation.

Also very noteworthy was our Branch's organization

Obchody 50 rocznicy istnienia Ogniwa #8 w Ottawie - 2014 r.

Presidents of Branch #8: Veronika Ramik, Regina Forester, Ewa Konopacka i Ewa L. Zadarnowska, 2014

in 2000 of a Polish Heritage Day at the Nepean City Hall, which culminated in a concert.

Another event in which our Branch participated that same year was the organization of a displays featuring Polish pioneers at a multi-ethnic group exhibition held at Ottawa's Bytown Museum. Having drawn the Kaszuby Institute into the project and with help from the Ottawa Historical Society's, we partook in setting up exhibits of the early Polish settlers' life in this region through the period from their initial immigration to 1935, when the Canadian census was first established. The exhibits consisted of private photographs and other items relating to Kaszuby history gathered by the Kaszuby Institute.

A few years later, we set-up the Ottawa portion of a

"Arrival of First Kashubs" - Bytown Museum

Polish Spirit exhibition at the Bytown Museum. The display lasted for three months. Fuller versions of the exhibition were organized at Polish Combatants

Hall and at Landsdown.

Over a number of years, our Branch took on activi-

Polish Spirit exhibition in Polish Hall in Ottawa, 2010

ties aiming at extending its participation beyond a strictly Polish environment. We became active members of the Ottawa Council of Women, Friends of the Library and Archives and the Social Planning Council of Ottawa. We do our best to work in cooperation with various ethnic groups by organizing joint events such as walkathons and brunches featuring our favorite national dishes. Currently, we are cooperating on a joint cookbook to which we contributed six recipes.

From its inception, Branch #8 directed funds to vari-

ous charitable causes and for the expansion of the Polish culture; these have included shipment of food packages to Poland and of clothes to Belarus, Christmas Exchange donations, visits to sick individuals and keeping in touch with isolated seniors. As well, our Branch has provided assistance to victims of the earthquake in Guatemala and of flooding in Poland and Canada.

We established contact with a school in Turkmenistan and for two years furnished it with Polish language course books and school supplies. As well, we provided funding for the Polish Centre being es-

established in the Turkmen capital of Ashgabat and shipped school supplies to Afghanistan through the Canadian armed forces.

In March 2021, we took action in response to an appeal from Ottawa University students for donations to four Ottawa shelters for the homeless strongly affected by Covid-19 and delivered needed items relating to anti-virus protection and cleanliness, as well as towels, blankets, etc..

In May 2021, we invited sport fans and well-being aficionados to a virtual evening gathering with Dr. Marius Szeib the author and the coauthors of the book "Eighth Continent: Through 7 Continents into the Depth of the Mind – True Stories". Both Marius Szeib and the book's coauthors contribute significantly to charities, using their running events to secure donations for worthy causes. A signed copy of the "Eighth Continent" was offered as a prize to the first person who sent in a review of the evening's recording.

In October, we joined an initiative supporting a Lions Club Charity Run. Its slogan was "We run, so that children may be able to walk". Our financial contribution was used to support children suffering from cerebral strokes at the Orthopedic Rehabilitation Clinical Hospital in Poznań, at the "I Believe in a Miracle" Charity Center in Kaliningrad and at the Al Hoceim Hospital in Morocco.

Due to the pandemic, all our meetings take place outdoors or via Internet. Decisions are reached via e-mail. Our Internet website www.federacjapolek.ca/ Ottawa has been managed for many years by Małgosia Boczkowska.

We received many Canadian and Polish awards and certificates. Branch #8 members have received the Ontario provincial "Volunteer Award" designation for each 5-year period of service in our organization.

We wish all members of our Federation and their Families Merry Christmas and a Happy New Year!

Evelina Stypulkowska-Yung

*Irena Kremblewska, Ewa Zadarnowska, Zofia Wójcicka
General Meeting, Toronto, 1996*

General Meetings:

*Toronto - 1996
(left)*

*Winnipeg - 2002
(right)*

General Meeting - Ottawa 2012

Ogniwo 13, Mississauga, ON

2010 - 2021

Działalność Ognia 13 nastawiona jest przede wszystkim na zbieranie funduszy by wspomóc ludzi w potrzebie. Do roku 2016 organizowałyśmy Dzień Dziecka w ogrodach konsulatu RP w Toronto, jak również bale przebierańców dla dzieci w Centrum Jana Pawła II, koncert Dariusza Terefenko oraz kuligi. Od roku 2016 zaczęłyśmy organizować imprezy dla dorosłych – Andrzejki oraz Walentynki. Wielokrotnie wspomagałyśmy bezdomnych ludzi przygotowując plecaki z ubraniami i środkami czystości. Dzięki funduszom zebranych podczas naszych imprez charytatywnych mogłyśmy dofinansować obiady szkolne oraz zajęcia dodatkowe dla dzieci ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sanoku jak również wspomóc wiele osób potrzebujących środki na leczenie.

Ponadto wielokrotnie brałyśmy czynny udział oraz wspierałyśmy finansowo przedsięwzięcia naszej oraz innych organizacji polonijnych takie jak: Koncert Młodych Talentów, sadzenie Dębów Wolności na 100 rocznicę odzyskania niepodległości, konkurs geograficzny „Wędrujemy po mapie Polski”, dofinansowanie wycieczki harcerzy do Wieliczki, Polskie Dni w Toronto i Mississauga, wystawa „Polish Spirit”, fundacja Jadwigi Dobruckiej, jubileusze innych ogniw, obchody rocznicowe.

Od 2 lat zaczęłyśmy również wspierać biedne rodziny z rezerwatu Six Nations. Kilka razy do roku organizujemy dla nich zbiórki żywności, ubrań oraz środków czystości, a ponadto na Święta Bożego Narodzenia przygotowujemy wymarzone prezenty dla ponad stu dzieci. Wspólne robienie czegoś, co ma sens oraz bezinteresowna chęć pomocy drugiemu człowiekowi łączy i rodzi trwałe przyjaźnie na lata. Mamy za sobą ponad 10 lat wielu wspólnych spotkań nie tylko związanych z naszą działalnością. Przed pandemią co roku organizowałyśmy spotkania Mikołajkowe oraz inne imprezy integracyjne. Ogniwo 13 tworzą kobiety o ogromnym sercu, gotowe nieść pomoc innym i wspierać siebie nawzajem, dlatego życzymy sobie wielu lat wspólnej działalności w atmosferze radości, szacunku i przyjaźni.

Dzień Dziecka w ogrodach Konsulatu w Toronto (2014)

Plecak dla bezdomnych (2017)

Dęby Pamięci (2018)

Rezerwat-Six-Nations (2021)

Andrzejki - 2018

Celebrating the 60th anniversary of PCWF - 2016

St. Nicholas Day - 2016

 The mission of Branch 13 is primarily focused on fundraising efforts to help people in need. Until 2016, we organized Children's Day in the gardens of the Polish Consulate in Toronto, costume parties for children at the John Paul II Centre, a piano concert by Dariusz Terefenko and winter family sleigh rides. In 2016, we began to organize events for adults – Andrzejki costume parties and Valentine's Day dances. We have been helping the homeless, as well as women and children in shelters, on numerous occasions, by preparing and delivering backpacks with clothes and cleaning products. Thanks to the funds raised during our charity events, we have been able to subsidize school lunches and additional activities for kids and youth from the Centre for Children with Special Needs in Sanok, as well as support several people in need of funds for various health treatments.

In addition, we have taken an active role, both financially and physically, during events and undertakings of our federation and other Polish organizations in Canada, such as: Young Talent Concert, planting Oaks of Freedom for the 100th anniversary of Poland regaining Independence, the geography competition "Wędrujemy po mapie Polski." We co-

financed a trip to Wieliczka for Polish scouts, Polish Days in Toronto and Mississauga, "Polish Spirit" exhibition, Jadwiga Dobrucka's foundation, anniversaries of our Federation and individual Branches.

For the past 2 years, we have also been supporting families from the Six Nations Reserve in Alberton, Ontario. Several times a year, we organize collections of food, clothes, and cleaning products for them. We also prepare, collect and deliver Christmas presents for over a hundred children who live on the reserve.

Working towards a common goal and the selfless willingness to help others has been a source of beautiful and lasting friendships for many of us. We have been gathering for over 10 years for monthly meetings filled with both work and fun. Before the pandemic, we organized Secret Santa and other annual integration get-togethers. Branch 13 is comprised of women with huge hearts who are ready to aid the most vulnerable members of society while supporting one another. We wish for many more years of volunteer work to come. May they be spent in an atmosphere of joy, respect and friendship.

Valentine's Day - 2020

Ogniwo 15, Mississauga, ON

Ogniwo #15 powstało w grudniu 1990 roku z inicjatywy Jadwigi Sztrumf. Celem była działalność charytatywna, pielęgnowanie polskich tradycji oraz organizowanie imprez kulturalno - rozrywkowych.

Od stycznia 1991 Ogniwo zaczęło organizować doroczne Stoły Wielkanocne w City lub Metro Hall najpierw pod kierownictwem p. Teresy Gierowej, a później przez Bożenę Fogel, która została Przewodniczącą Ogniwa w 1994 r. i była nią do 2004 r. Doroczne Stoły Wielkanocne zdobyły wielką popularność. Wpadali je zobaczyć politycy i reprezentanci różnych organizacji etnicznych oraz nasze członkinie Federacji. Piękne dekoracje świąteczne i tradycyjne polskie jedzenie podobały się szerokiej publiczności. Ogniwo było członkiem Community Folk Arts Council i tym sposobem mogło dzielić się kulturą polską z publicznością kanadyjską. Jedną z atrakcji były występy znanych zespołów tanecznych – góralskie „Małe Harnasie” i „Mała Lechowia” oraz wspaniałe polskie wielkanocne potrawy i dekoracje.

*Polski Stół Wielkanocny w City Hall Toronto
"Easter around the world"*

Od roku 2000 Ogniwo zostało jednym z założycielskich organizacji Okręgu Mississauga Kongresu Polonii Kanadyjskiej. Ogniwo zaczęło brać udział w wielokulturowym Festiwalu Caravan w Mississauga.

W roku 2005 Przewodniczącą Ogniwa została Teresa Wierzbicka, która zainicjowała organizowanie Wianków w Konsulacie RP w Toronto. Co roku polska tradycja puszczania na wodę wianków ze splecionych kwiatów połączona była z występami arty-

Czerwcowe „Wianki”

stycznymi, loterią na cele charytatywne i zabawami dla dzieci i młodzieży. Dochód z tej imprezy był regularnie przekazywany Domom Dziecka w Polsce. Wianki do tej pory cieszyły się dużym powodzeniem w środowisku polonijnym. Parę Ogniw Federacji z terenu Mississauga pomagało w organizacji czerwcowych Wianków.

Teresa Wierzbicka zmarła w 2021 roku, a Jej praca charytatywna dla Polski była uznana przez Rząd Polski przez przyznanie Jej odznaczenia.

Kolejną Prezes Ogniw została wybrana znana polonijna działaczka - Beata Możdżanowska.

*Zebranie Zarządu
Federacji Polek
w domu Iwony
Bogorya Buczkowskiej*

Branch #15 was established in 1990 by Jadwiga Sztrumf. Its aim was organizing of charitable activities, maintenance of Polish traditions and culture through various events.

From January 1991, the branch began organizing the annual Easter Tables at the City Hall of Toronto or Metro Hall. First under the direction of Mrs. Teresa Gierowa and then by Bozena Fogel who became its President in 1994 until 2004. The annual Easter Tables gained great popularity, Politicians and representatives of various ethnic organizations including members of the Polish Canadian Women's Federation came regularly each time they were held, Beautiful Christmas decorations and traditional Polish food were admired by the general audience.

Branch no.15 became a member of the Community Folk Arts Council, in this way it shared Polish traditions with the main Canadian audience. Key attractions were the performances of well-known highlander's dance ensembles- "Male Harnasie" and "Mala Lechowia" and presentation of various Polish Easter dishes.

Since 2000, Branch #15 has become one of the founding organizations of the Mississauga District of the Canadian Polish Congress. It participated actively in the multicultural Caravan Festival in Mississauga.

In 2005 Teresa Wierzbicka became the President of the Branch, who initiated the event called "Wianki" at the gardens of Consulate of the Republic of Poland in Toronto. Every year, the tradition of throwing on water flower wreaths was combined with artistic performances, a lottery and games for children and youth. The income earned from this event was regularly transferred to the selected Children's Homes in Poland. The Wreaths event so far enjoyed great success in the Polish community. Other branches of Federation from Mississauga helped in the events organization.

Teresa Wierzbicka and „Wianki” at the gardens of Consulate of the Republic of Poland in Toronto

Teresa Wierzbicka died in 2021, her charity work was recognized by the Polish Government by offering her a Medal.

Currently, a well known Polish community activist Beata Mozdzanowska became its President.

Ogniwo 16, Burlington, ON

W trakcie pisania reportażu, uświadamiamy sobie, że ten rok był lekcją szukania pozytywnych momentów i radości z każdej sytuacji. Nasza lista osiągnięć w tym roku jest bardzo krótka. Udało nam się parę razy spotkać w parku na spacerze, aby cieszyć się krótkim spotkaniem. Takie zwykłe spacery, a ile dały nam otuchy w czasach gdy były narzucone różne zakazy i kontrole spotkań.

Głównym naszym i jedynym spotkaniem w tym roku była kolacja pod koniec sierpnia, kiedy żegnaliśmy się z naszą pierwszą Założycielką i Przewodniczącą - Panią Edytą Fryc-Tobiasz. Pani Edyta z mężem zdecydowali wracać do Polski. To spotkanie sprawiło, że na parę krótkich godzin mogłyśmy żartować, śmiać się, wzruszyć i pożegnać się z naszą koleżanką.

Pożegnanie byłej przewodniczącej Edyty Tobiasz

Jako grupa - nie udało nam się rozrosnąć, ale czujemy się bardziej zgrane i bliskie ze sobą. Razem dzielimy się momentami szczęścia, pomagamy sobie w chwilach smutku i dajemy otuchy w tych czasach pandemii w Ontario. W dalszym ciągu szukamy w jaki sposób możemy się udzielać i jak rozbudować aktywność naszego

Ogniwa. Mamy nadzieję, że w tym nadchodzącym roku 2022 będziemy mogli mieć troszkę więcej sukcesów jako Ogniwo 16 Federacji Polek w Kanadzie.

As we are writing this report, we are realizing that this year was another lesson in looking for positives and appreciating moments in a present times and learn the all lessons before us. Our list of achievements of our group in this year is very short. We managed to get together for few walks in the park to enjoy each other's company and get fresh air. Such a simple activity, yet so gratifying in the times of social distancing and restrictions.

The highlight of group activity was an in person, late summer dinner meet up to say goodbye to our group founder and previous president Mrs Edyta Fryc-Tobiasz, who together with her family made a decision to return back to Poland. For few hours we had a chance to see each other, exchange our hugs and farewell to Edyta who is still in touch with us here while already taking on projects in Poland.

Saying goodbye to our group founder and previous president Mrs. Edyta Fryc-Tobiasz

Our group did not grow this year, however we feel that we are getting closer to each other by sharing our concerns, fears and encouragements as the pandemic related situation around evolves. As a small group, we are exploring new ways to stay relevant and active as Branch 16 of the Polish Women's Federation in Canada.

Joanna Maroussis

Ogniwo 17, Markham, ON

Ogniwo #17 powstało z inicjatywy Anny Szufnary, która była naszą pierwszą Przewodniczącą. W dniu 29 maja 1995 roku zostałyśmy oficjalnie przyjęte do Federacji Polek w Kanadzie. Uroczystość miała miejsce w siedzibie SPK w Toronto w obecności Ireny Kremblewskiej -aktualnej wówczas Przewodniczącej Zarządu Federacji / oraz pani Anny Ejlich.

Nasze pierwsze akcje dochodowe - wyprzedaż garażowa i zabawa halloweenowa przyniosły spory dochód, który przekazałyśmy dzieciom niepełnosprawnym ze szkoły #150 w Krakowie.

W początkowym okresie naszej działalności, skupiłyśmy się na pomocy dla ośrodka „Nadzieja” w Nowym Sączu dzieciom z upośledzeniem umysłowym i dotkniętych porażeniem mózgowym wysyłając paczki, później sprzęt rehabilitacyjny, urządzenia do ćwiczeń, wózek inwalidzki oraz sprzęt medyczny.

2019 - Nasi sponsorowani

Oto niektóre organizacje jak również osoby prywatne, które otrzymały od nas pomoc:

- mieszkańcy Domu “Nazaret” dla samotnych matek z dziećmi w Otwocku
- pomoc dla księży na Wschodzie -“Dar Polskich Serc”
- organizowanie obiadów i części artystycznej w Domu Opieki “Biały Orzeł” i Gibson Nursing Home
- wsparcie dla Stowarzyszenia Rodzin i Przyjaciół prowadzących pogotowie rodzinne „Pierwsza Szansa” w Lublinie
- pomoc dla rodziny małej Laury Nowosad chorej na raka mózgu, która wyjechała na leczenie do Teksasu

- wsparcie dla powodzian i wysyłka paczek do Polski w 2010.

Nasi sponsorowani to głównie dzieci specjalnej opieki, rodziny w trudnej sytuacji życiowej, młodzież szkolna, osoby w podeszłym wieku, odzew na apel potrzebujących oraz koleżeńskie wsparcie.

2009 wizyta-w-Nazaret

Ogniwo włącza się również do akcji podejmowanych przez KPK i Zarząd Główny Federacji, takich jak :

- pomoc w przygotowaniu i organizowaniu wystaw „Złota Rybka” i „Polish Spirit”, Koncertów „Młodych Artystów” i „Młodych Talentów”,
- poparcie koncertu dla Papieża Jana Pawła II i ugoszczenie pielgrzymów
- wyjazd na cmentarz do Niagara on the Lake
- wsparcie Konferencji w Waszyngtonie „Poland First to Fight”

Łącznie nasze Ogniwo przekazało na cele charytatywne kwotę około 55 tysięcy dolarów.

2015 Niagara-On-the-Lake

W ciągu naszej 26 letniej działalności funkcje przewodniczących pełniły:

- Anna Szufnara
- Ewa Pachucka
- Urszula Kubik
- Krystyna Kaminska

Przez wiele kadencji naszą dzielną Vice przewodniczącą i Skarbnikiem jest Anna Groszkowska.

W styczniu 2020 roku, tradycyjnie przywitaliśmy Nowy Rok opłatkiem, w czasie którego planowałyśmy huczne obchody 25-lecia założenia naszego ogniwa. Nikt by się nie spodziewał, że w marcu nastanie pandemia wirusa COVID-19 i zahamuje wszelką działalność. Pod koniec maja wydawało się, że sytuacja się poprawia i udało nam się spotkać choć w skromnym gronie i nie w srebrnym wystroju, ale na zielonej trawce i wypić szampana, a miesiąc później puszczałyśmy wianki na Rouge River w Markham.

2020 - Opłatek

W listopadzie niestety nie przebiegłyśmy, tylko przemaszerowałyśmy, ale za to znacznie więcej niż 1918 metrów w czasie III Biegu Niepodległości Polski, jednak wszystkie imprezy w zamkniętych obiektach były zabronione i nasza jubileuszowa impreza definitywnie została odwołana. W grudniu 2020 roku druga fala COVID -19 doprowadziła do tego, że zaczęłyśmy spotykać się głównie wirtualnie przez ZOOM. Wielka satysfakcję daje nam niesienie pomocy, ale również nasze radosne, spontaniczne spotkania w realu, których nam teraz brakuje, a one dawały nam poczucie bliskości i przyjacielskiej więzi.

2000 - 5-lecie Ognia

2005 - 10-lecie Ognia

2010 - 15-lecie Ognia

2015 - 20-lecie Ognia

2020 - 25-lecie Ognia

Nasz budżet w latach 2020/21 powiększył się głównie dzięki dotacjom naszych członków, a zebrane pieniądze przeznaczone zostały na cel:

- odnowienie kaplicy na Kaszubach Ontaryjskich
- odnowienie dachu w kościele w polskiej dzielnicy w Toronto
- zamówiliśmy mszę św. za zdrowie naszych chorych członków
- na Fundusz studentów wydziału słowiańskiego (języka polskiego) na U of T.

Mimo ostatnich trudności jakie nas wszystkich dotknęły, chcielibyśmy patrzeć optymistycznie w przyszłość i mamy nadzieję, że wrócimy z entuzjazmem do wspólnego działania.

**Z okazji Świąt Bożego Narodzenia
życzymy zdrowia, radości i wszelkiej
pomyślności Wszystkim Członkiniom Federacji
i ich Rodzinom oraz
Szczęśliwego Nowego Roku 2022.**

Krystyna Kamińska

Branch # 17 was established on the initiative of Anna Szufnara, who became our first president. On May 29, 1995, we joined the Polish Women's Federation of Canada. The ceremony took place at the SPK Hall in Toronto in the presence of Irena Kremblewska, then the President of the Federation and Mrs. Anna Ejbich.

Our first profit-making campaigns - garage sale and Halloween party brought a lot of income, which we donated to disabled children from school # 150 in Krakow. In the initial period of our activity, we focused on helping children with mental disabilities and cerebral palsy, for the "Nadzieja" center in Nowy Sącz by sending parcels, then rehabilitation, exercises, wheelchair and medical equipment.

Some of the organizations as well as individuals that have received help from us:

- residents of the "Nazareth" House for single mothers with children in Otwock
- help for priests in the East - "Gift of Polish Hearts"
- organizing lunches with the artistic events at the "Biały Orzeł" Nursing Home and Gibson Nursing Home
- support for the Association of Families and Friends who run the "First Chance" family emergency in Lublin
- help for the family of little Laura Nowosad, suffering from brain cancer, who went to Texas for treatment
- support for flood victims and shipping parcels to Poland in 2010.

Our sponsored are mainly children of special care, families in a difficult life situation, school youth, the elderly, a response to the appeal of those in need and friendly support.

We also join the actions undertaken by the CPC and the Board of Directors of PCWF such as:

- assistance in the preparation and organization of the "Golden Fish" and "Polish Spirit" exhibitions, "Young Artists" and "Young Talents" concerts,
- support for the concert for Pope John Paul II and hosting pilgrims,
- support for the Washington Conference "Poland First to Fight".

In total, our Branch donated about \$ 55,000 to charity.

2010 - Christmas tree at the City Hall

The reality
of 2021

During our 26 years of activity, the functions of President were performed by:

- ♦ Anna Szufnara
- ♦ Ewa Pachucka
- ♦ Urszula Kubik
- ♦ Krystyna Kaminska
- ♦ Anna Groszkowska for many terms is, our brave Vice President and Treasurer.

In January 2020, we traditionally welcomed the New Year, during which we planned a grand celebration of the 25th anniversary of our Branch. Nobody would have expected the COVID-19 virus pandemic to hit in March and shut down all activities. At the end of May, it seemed that the situation was improving and we managed to meet, although in a small group and not in a silver decor, but on green grass and drink champagne, and a month later we played wreaths at Rouge River in Markham and in November, unfortunately, we did not run, only we marched, but much more than 1918 meters during the 3rd Polish Independence Run, but all events in closed facilities were forbidden and our jubilee event was definitely canceled. In December 2020, the second wave of COVID -19 led us to start dating mostly virtual via ZOOM. It gives us great satisfaction to help, but also our joyful, spontaneous meetings in the real world, which we now lack, and they give us a sense of closeness and a friendly bond.

2020 - tradition of weaving flower wreaths

Our budget in 2020/21 increased mainly thanks to donations from our members, and the collected money was allocated to the goal of:

- restoration of a chapel in Kashubia, Ontario
- renovation of the roof of a church in the Polish district of Toronto

- we ordered a mass for the health of our sick members
- for the Fund of Polish studies of the U of T.

Despite the recent difficulties that have hit us all, we are optimistic about the future and we hope to return with enthusiasm to our activities.

2021

**On the occasion of the Christmas,
we wish health, joy and good luck to all
members of the Federation and their families,
and a Happy New Year 2022.**

Krystyna Kamińska

Ogniwo 18, Hamilton, ON

Ogniwo 18 zostało założone w marcu 1999 roku z inicjatywy Katarzyny Grandwilewskiej i Iwony Bogorya-Buczkowskiej. Od momentu powstania do dzisiaj Ogniwo 18 bierze czynny udział w obchodach ważnych rocznic historycznych i patriotycznych. W 2000 roku Ogniwo ufundowało Tablicę Pamięci Narodowej, umieszczoną w hamiltonskim Ratuszu, a rok później Tablicę Męczeństwa Narodu Polskiego, zainstalowaną w Kościele Św. Stanisława Kostki. Oba projekty były pomysłem Zofii Katy, jednej z pierwszych członkiń naszego Ognia. W 2001 roku przy Ogniu 18 Zofia Kata założyła kanadyjski oddział „Towarzystwa Marii Skłodowskiej Curie w Hołdzie” i rozpoczęła zbiórkę funduszy na renowację Instytutu Radowego w Warszawie. Wspólnym wysiłkiem zebrano na terenie Kanady \$5000, które przekazano na konto Instytutu.

Członkinie Ognia 18 reprezentowały Federację Polek w Kanadzie na imprezach organizowanych przez organizacje polonijne zrzeszone w KPK w Hamiltonie i okolicy. Corocznie Ogniwo brało udział w obchodach Święta Konstytucji 3 Maja, Dnia Odzyskania Niepodległości i Dożynkach KPK. Reprezentowałyśmy Federację Polek na cmentarzu w Niagara-on-the-Lake, składając wieńce na grobach żołnierzy Błękitnej Armii generała Józefa Hallera.

Ogniwo jest aktywnie zaangażowane w promowaniu polskiej kultury w Kanadzie, oraz pomocy finansowej dla młodzieży polskiego pochodzenia. W ramach działalności kulturalnej Ogniwo 18 było wielokrotnie sponsorem występów chórów „Symfonia” i „Stokrotki” i zespołu tanecznego „Polonez.” Popierałyśmy działalność Salonu Poezji, Muzyki i Teatru i z ogromnym zainteresowaniem oglądałyśmy wszystkie spektakle przygotowane przez Marię Nowotarską. W roku 2008 Ogniwo zorganizowało wystawę młodych artystów w Parku Bayfront. Od kilku lat w okresie przed-wielkanocnym Ogniwo prowadzi warsztaty malowania pisanek, które cieszą się ogromną popularnością wśród dzieci i młodzieży.

Ogniwo 18 wspiera finansowo polskie szkoły w Hamiltonie i lektorat języka polskiego na Uniwersytecie McMaster. Stworzenie stałego lektoratu języka polskiego było rezultatem niestrudzonej pracy Wandy.

80 urodziny Zofii Kata - luty 2020

2002 - Wręczenie Złotej Odznaki KPK ZG za zasługi dla Polski Janowi Nowakowi Jeziorańskiemu w Annandale Washington przez Katarzynę Grandwilewską i Zofię Kata

Celebracja książki o Federacji w domu członkini Krystyny Kurpan - 2006 rok

Sponsorujemy koncerty Marii Krupoves, prof. ślawistyki z Wilna, w Hamilton i Toronto - 2007

"Tablica Pamięci Narodowej" w 60 rocznicę wywózki Polaków na Syberię - 2001 rok. Gośćmi honorowymi byli Prałat Zdzisław Peszkowski i Konsul Junosza Kisielewski

Drugi pogrzeb Gen. Kazimierza Pułaskiego (Memoriał) w 2004 w Savannah, USA. Złożenie wieńca przez delegatki Ognia 18 - przew. Katarzynę Grandwilewską, Zofię Kata i Janinę Mazur

Wystawa Polish Spirit w Domu Polskim w Hamilton w 2011 r. zorganizowana przez Ognio 18

Bujalskiej, która w ciągu pięciu lat zebrała na ten cel kwotę \$180 000. Ognio 18 przekazało na Fundusz języka polskiego \$1000, a poszczególne członkinie hojnie poparły tę akcję.

Przez dziesięć lat Ognio 18 było odpowiedzialne za pracę Funduszu imienia Jadwigi Dobruckiej i powierzyło rolę przewodniczącej Ninie Kolesnikoff. W ramach konkursów ogłoszonych przez Fundusz Dobruckiej wielu studentów polskiego pochodzenia otrzymało stypendia na studia uniwersyteckie. Fundusz im. Dobruckiej był wielokrotnie sponsorem Konkursów Młodych Talentów organizowanym przez Zarząd Federacji Polek w Kanadzie. W okresie zarządzania Funduszem Ognio 18 organizowało akcje zbiórki funduszy poprzez walkathon'y i wyprzedaże i przekazało sumę \$2,700 na konto Funduszu.

Bezwzględnie najważniejszą częścią naszej działalności jest pomoc kobietom i dzieciom w trudnych sytuacjach życiowych. Często jest to jednorazowa pomoc finansowa, jak również też wsparcie emocjonalne, poprzez rozmowy telefoniczne lub odwiedziny. Dotyczy to zarówno członkiń jak i osób wśród hamiltonskiej Polonii. Jeśli w okresie początkowym nasza działalność charytatywna była skierowana na społeczność polonijną, to w okresie pandemii zareagowałyśmy na potrzeby szerszego grona osób biednych i bezdomnych. Należy tu wspomnieć nasze donacje finansowe dla programów „Out of the Cold” i „Food Share” oraz przygotowanie gorących posiłków dla osób bezdomnych w ramach programu „Fight Hunger Start Change.” W przygotowaniu posiłków brały udział Alicia Ryznik, Jadwiga Kałuska i Katarzyna Grandwilewska. W ubiegłym roku Ognio 18 dołączyło się do akcji pomocy dla mieszkańców Rezerwatu „Six Nations” w Ohsweken zorganizowanej przez Ognio 13. Gratulujemy koleżankom z Mississauga za podjęcie tej wspaniałej inicjatywy i deklarujemy naszą pomoc w kolejnych zbiórkach.

Nasza działalność charytatywna nie ogranicza się do wyłącznie do Kanady.

Corocznie wysyłamy paczki do sierocińców i przytułków dla samotnych matek w Polsce. W latach 2012-2013 Grażyna Karpiuk nawiązała kontakt z Ośrodkiem Profilaktyki i Fizjoterapii w Pisz, do którego wysłałyśmy paczki z odzieżą i zabawkami dla dzieci. W ubiegłym roku Ognio 18 wysłało dwie paczki do Diecezji Bielsko-Częstochowskiej i Domu Samotnej Matki w Częstochowie. Trzecia paczka była przygotowana osobiście przez Bogdę Gill i wysłana na adres Oazy Samotnej Matki w Częstochowie.

Reagujemy na klęski żywiołowe w innych krajach, wysyłając pieniądze lub paczki z artykułami pierwszej potrzeby na Filipiny i Haiti, do Liberii i Ekwadoru. Wspieramy finansowo Muzeum Polskie w Rapperswil w Szwajcarii, i Fundację Jana Pawła II w Rzymie.

W ciągu 22-tu lat działalności Ogniw 18 otrzymało kilka grantów z Fundacji Hamiltonu, Funduszu Milenium i Rządu Prowincji Ontario. Dzięki grantom mogliśmy zorganizować sadzenie drzewek w parku Bayfront, wystawę w plenerze prac młodych artystów, program obcowania z końmi dla młodzieży borykającej się z problemami, cykl prelekcji o „Zdrowym Trybie Życia Kobiet Imigrantek” oraz warsztaty komputerowe dla seniorów.

Za długoletnią pracę społeczną kilka członkiń naszego Ognia otrzymało dyplomy uznania „Ontario Volunteer Awards”. Wśród nagrodzonych były koleżanki z dziesięcio- i dwudziestoletnim stażem, wśród nich Grażyna Karpiuk, Zofia Kata, Krystyna Kurpan, Janina Mazur, Maria Noworyta, Iwona Rabiej, Teresa Szypuła i Iwona Tarasiewicz. Z okazji 20-ej rocznicy Ognia Zarząd Główny Federacji Polek w Kanadzie przyznał dyplomy uznania dla Katarzyny Grandwilewskiej, pełniącej funkcję Przewodniczącej od samego początku do dnia dzisiejszego, oraz długoletnim członkiniom Zarządu Ognia - Zofii Kata i Ninie Kolesnikoff.

Na Święta Bożego Narodzenia życzymy dużo ciepła, pokoju i radości, tak dużo, aby starczyło na cały nadchodzący rok.

*Zebranie członkiń Ogn w domu przewodniczącej -
omawianie projektów, 2019 rok*

Branch 18 was founded in March of 1999 on the initiative of Katarzyna Grandwilewska and Iwona Bogorya-Buczkowski. In the past 22 years Branch 18 has been actively involved in promoting Polish language and culture in Canada, and helping women and children in need both in Canada and abroad. An important part of our activities focuses on acknowledging historical anniversaries, such as the Polish Constitution of 3rd May and the Day of Polish Independence. Our Branch installed in the Hamilton City Hall a Plaque Dedicated to the Memory of Polish Diaspora, and a Plaque Dedicated to the 60th Anniversary of the Siberian Deportation in the St. Stanislaw Kostka Church. Every year members of our group represent the Polish Canadian Women's Federation by placing wreaths on the graves of soldiers of the General Haller's Blue Army in Niagara-on-the-Lake.

In 2001 members of Branch 18 joined the efforts of the Canadian section of the Association of Homage to Marie Skłodowska-Curie and collected \$5,000. for the renovations of the Radium Institute in Poland.

At the same time Branch 18 supported the efforts to establish a Polish language programme at McMaster University. This project spearheaded by Wanda Bujalska, a director of the Polish School in Hamilton, was successful in raising \$180,000 in a short period of five years. Branch 18 donated \$1,000 to the Polish Fund and individual members matched that donation with their own contributions.

For ten years Branch 18 was responsible for the administration of the Jadwiga Dobrucka Youth Fund and appointed Nina Kolesnikoff as its President. The Dobrucka Fund awarded stipends to students of Polish background who had excellent academic records and were engaged in community work. The Fund supported financially The Young Talents Competitions organized by the Federation and the publication of the yearly issue of Informator. In order to raise money for the Youth Fund members of Branch 18 organized garage sales and walkathons and transferred \$2,700 to the Dobrucka Fund by the end of its mandate.

Undoubtedly, the most rewarding part of our work involves helping women and children in need. Our

help includes financial assistance as well as emotional support through telephone conversations and visits. Whereas in the early period our charity work was directed primarily toward the Polish community, during the pandemic we extended our help for the vulnerable local population of the poor and homeless. We sent donations to local charities, such as "Food Share" and "Out of the Cold" and prepared hot meals for the homeless run by a program "Fight Hunger Start Change". We joined Branch 13 in collecting food and household items for the residents of the Reserve of Six Nations in Ohsweken. We would like to extend our congratulations to our friends in Branch 13 for organizing this important annual action and declare our involvement in the future.

Our charity work is not restricted to Canada. Every year we send parcels to orphanages and women's shelters in Poland. We respond to natural disasters in other countries and send money and parcels with articles off to countries such as Filipines, Haiti, Liberia and Equador. We support financially the Polish Museum in Rapperswil, Switzerland and the John Paul II Foundation in Rome.

Branch 18 was successful in receiving several grants from the Hamilton Foundation, the Millennium Fund and the Government of Ontario which allowed us to launch various projects, such as the tree planting, an art exhibit of young Polish artists, a horse grooming program for children experiencing psychological problems, a series of lectures on "Healthy Lifestyle of Immigrant Women," and computer workshops for seniors.

Projekt „Artyści są wśród nas” z malowaniem obrazów i z nagrodami

Lektorat organizowany przez Ogniwo18 z serii „Zdrowy styl życia”

Członkinie Ogniwa na imprezie polonijnej - 2018 rok

Several members of Branch 18 had been recognized for their volunteer work with "Ontario Volunteer Service Awards". Three longstanding members, including Katarzyna Grandwilewska, the President of Branch 18, Zofia Kata and Nina Kolesnikoff had been awarded with Certificates of Merit by the Executive of the Polish Canadian Women's Federation at the 20th Anniversary Banquet held in Hamilton on September 21, 2019.

Nina Kolesnikoff, Wanda Bujalska i Katarzyna Grandwilewska - przyjęcie w MacMaster University z okazji przekazania przez Wandę Bujalską \$180,000 na lektorat języka polskiego

Członkinie Ognia na Bankiecie 20-lecia, Hamilton, wrzesień 2019

Zebranie przedjazdowe, XIII-ty Walny Zjazd Federacji Polek, 1999 rok w Ottawie

Spotkanie Bożonarodzeniowe w domu przewodniczącej Katarzyny Grandwilewskiej w 2019 roku

Spotkanie Bożonarodzeniowe w domu przewodniczącej Katarzyny Grandwilewskiej w 2003 roku

Nina Kolesnikoff

Ogniwo 20, Windsor, ON

Ogniwo nasze powstało ponad 18 lat temu ...? Och jak ten czas leci... Ale zaczniemy od początku.

W styczniu 2003 pięć pań było pod wrażeniem wieloletnich działań Federacji Polek w Kanadzie i postanowiło założyć Ogniwo Federacji w Windsor. Były to Elżbieta Loch, Iwona Krystman-McCormick, Krystyna Marchwica, Małgorzata Waryszak oraz Arleta Sziler. Można tak powiedzieć, że "Matkami Chrzestnymi" naszego Ognia były: ówczesna Przewodnicząca ZG Federacji Anna Szufnara oraz red. Jolanta Pawluk, bo pani Jola należała do nieistniejącego dziś Ognia 2 w London i redagowała pismo "Skaner" (od 1995 do dziś, a od 2004 prowadzi tam z mężem i synami "Twoje Radio"). I tak założono Ogniwo w Windsor, a jako numer przypadła nam fajna liczba: **20**. Na pierwszym zebraniu Przewodniczącą wybrano Arletę Sziler, która wtedy prowadziła program radiowy „Polish Magazine-Magazyn Polski” (2000-2014). Było nas tylko 5, ale wierzyłyśmy, że będzie nas więcej. I tak już po roku miałyśmy podwojony stan członkowski! Federacja należała na początku do Oddziału Kongresu Polonii Kanadyjskiej i do National Council of Women of Canada.

W pierwszych miesiącach istnienia, zaprosiłyśmy do siebie wielokrotną mistrzynię świata, Polski i Europy w pięcioboju nowoczesnym, przewodniczącą Komitetu d/s Sportu Kobiet Polskich, panią Dorotę Idzi. Towarzyszył jej red. Krzysztof Miklas z TV Polonia Sport. Sponsorem spotkania był, oprócz Federacji, klub sportowy Polonia, a wydarzenie zainicjował pan Henryk Sochacki z "Olympians Sports Club" w Toronto.

Z panią Dorotą Idzi

W latach 2004 - 2007 Ogniwo **20** współpracowało ze Związkiem Polek w Ameryce (ZPwA) po to, aby reaktywować Związek Polek na Świecie. Prezeska ZPwA pani Virginia Sikora była bardzo przychylną temu projektowi. Mieliśmy nawet kilka spotkań w Windsor, Toronto, Chicago. Na zaproszenie ZPwA, jako Federacja symbolicznie brałyśmy udział w 2005 roku w paradzie na "Labour Day" w Hamtramck, polskiej dzielnicy Metropolii Detroit.. Niestety, na dłuższą metę ta współpraca się nam nie udało... Obecnie, po śmierci pani Sikory (1928-2018), ZPwA połączyła się z odpowiedniczką Słowacką i ma swą siedzibę już nie w Chicago, ale w Ohio...

Parada w Labour Day w Michigan

Pan Marek Kornaś z „Nova Printing” przez wiele lat przyjeżdżał z Toronto do Windsor, ze swym kiermaszem książek. Wpadłyśmy wtedy na pomysł, aby na tym kiermaszu organizować konkursy rysunkowe dla dzieci (lata 2003-2007). Słodkie nagrody zawsze fundował wszystkim małym laureatom pan Piotr Zusi ze sklepu „European Market”. W roku 2006 tytuł konkursu brzmiał: "Co najbardziej lubimy w szkole?" a dzieci zatytułowały swoje rysunki „Przerwa”-uśmiełyśmy się! Tytuł innego konkursu był: "Co lubie w Polsce?" a wszystkie dzieci namalowały "Domek Babci" ...

Był taki czas, że liczba członkiń zmalała, bo jak to w życiu bywa, niektórzy odchodzą.... Ale działalność nie ustała, bo przez pewien czas Ogniwo 20 pomagało potrzebującym rodakom na Ukrainie. Nasze paczki szły do parafii ks. Skwierczyńskiego do Bykówki, w Żytomirskiej Obłasti. Kilka razy pomoc od nas szła lokalnie do tych, których los nie

oszczędził. Nadmienić trzeba, że wsparcia udzielałyśmy anonimowo, kiedy była ciężka i smutna sytuacja życiowa.

W roku 2004 do Ognia **20** wstąpiła znana w naszym mieście działaczka i obrończyni praw kobiet - *Janet Greene-Potomski*. Od połowy lat 80-tych uczyła ona kobiety jak pomagać samym sobie i przez to wiele z nich opuściło szeregi „welfare” i zaczęło żyć samodzielnie, poprzez kwalifikacje zawodowe i wiarę w siebie, zdobyte dzięki Janet. Niestety, Janet zmarła na raka piersi w roku 2005. Aby o niej i o tym co zrobiła dla kobiet w Windsor nie zapomnieć, od 2007 roku, co 2 lata, organizujemy dla miasta kolacje charytatywne „**Pasta Nite 4 the Cure**”. Czasami te kolacje promuje lokalna prasa (The Windsor Star), lokalne radio AM800, miesięcznik „Skaner” z London i nasz biuletyn parafialny. Dochód z „**Pasty**” przekazujemy tradycyjnie do Canadian Cancer Society na badania prowadzące do wykrycia leku na wyleczenie z raka piersi. W 2008 roku była dla nas kolejna strata - w Ogniu 20 zmarła nasza koleżanka Ela Chojnacka. Ale jak to w życiu bywa, jedni odchodzą czy się wyprowadzają, a z czasem ich miejsce zajmują nowe członkinie.

Czek Ognia 20 dla Cancer Society

W latach 2004-2008 Ognio **20**, aby wypracować fundusze na dalszą działalność, sprzedawało domowe wypieki na festiwalu etnicznym „**Polska Wioska**” w czasie **Karuzeli Narodów**. Potem na letniej etnicznej imprezie w **Polskiej Wiosce**, społecznie pomagałyśmy przy wydawaniu posiłków np: pierogi, gołąbki, kiełbasa i kapusta. Tu trzeba wspomnieć, że

nasza koleżanka i artystka Danuta Gnat-Siniarska, od roku 2010, przygotowuje wystawę edukacyjną o Polsce, Polonii i o ważnych wydarzeniach i osobach ze środowiska polonijnego. Warto podkreślić, że Polską Wioskę, w weekend w połowie czerwca, co roku odwiedza parę tysięcy osób z Windsor i okolicy! Polonia w Windsor istnieje od ponad 100 lat, i dlatego ustanowiono pamiątkowy Medal 100 lecia Polonii. Dwie z nasze członkinie zostały nim odznaczone: Danuta Gnat-Siniarska (za działalność artystyczną) i Arleta Sziler (za działalność radiową).

Od 2012 roku Ognio **20** organizuje lokalnie konkursy artystyczne „**Nasze Talenty**” dla polonijnych uczniów ze szkół podstawowych. Dzieci prezentują swe talenty poprzez śpiew, grę na instrumentach i recytacje wierszy a nawet taniec. Pan Rafał Nowakowski z Detroit, umieszczał to na stronie: www.telewizjadetroit.com. A dzieci lubią występować na scenie, dostawać nagrody i pamiątkowe dyplomy więc „**Nasze Talenty**” są możliwe, dzięki udzieleniu przez klub Dom Polski sali. Finansowo wspiera konkurs Federacja Polek w Kanadzie i Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce, Placówka 126 w Windsor.

Nasze Talenty 2013 i 2015

W kwietniu 2013-go roku, na dorocznej uroczystości w eleganckim klubie Caboto w Windsor, za 10 lat działalności społecznej w Ogniwie **20**, 3 członkinie otrzymały odznakę „Ontario Volunteer Award”: Małgorzata Waryszak (PR), Krystyna Rycerz-Marchwica (Skarbnik/Sekretarz) i Przewodnicząca Arleta Sziler. W późniejszych latach, do grona odznaczonych dołączyły też panie Danuta Gnat-Siniarska, Helena Gajewska, Róża Tomczyk. W r. 2019 impreza była wspólnie z nagrodzonymi weteranami z Placówki 126.

Nasze rocznice obchodziliśmy artystycznie i uroczysto. I tak **V lecie** było ze wspaniałą aktorką p. Marią Nowotarską, **X lecie** z piosenkarką "Indy" Oleńką Krakus, a **XV lecie** na zorganizowanym przez nas spotkaniu z prof. Iwoną Wiśniewską-Salomon ze Szczecina śpiewaliśmy wspólnie z lokalną Polonią i Weterańską Placówką 126, pieśni patriotyczne na 100 lecie odzyskania przez Polskę Niepodległości! 2015 rok to początek naszej współpracy ze **Stowarzyszeniem Weteranów Armii Polskiej-Placówką**

5 lat Ognia 20

10 lat Ognia 20

126 w Windsor. A jest to trochę za sprawą naszych mężów, bo kilku z nich to weterani (dla przypomnienia, weterani to nie koniecznie kombatanCI WWII, ale ci wszyscy, którzy byli kiedykolwiek w wojsku). Przez tę "koneksję" mamy w zimie wspólny Oplątek, a latem piknik. Teraz, gdy u nas jest 10 par, myślimy, że dobrze jest się popierać i spędzać czas z innymi organizacjami, bo gdy jest nas więcej, to jest na pewno weselej!

Ogniwo 20 prawie w komplecie

Ogniwo **20** działa nie tylko na naszym terenie. Bierzemy udział w życiu naszej organizacji tzn. wysyłamy delegacje na Zjazdy FPwK, na wystawy, np „Polish Spirit” w 2009 w Toronto, a także na rocznice innych Ogniw i czasem Oplątki, Święconki itd.

A na koniec jeszcze słowo o naszych poprzedniczkach. Pomyślcie tylko, że te wspaniałe Matki Polki, po okropnych przejściach WWII, przyjechały tu, do Kanady, aby wśród obcych zacząć swe życie od nowa. To one i ich rodziny, mając Polskę w sercu, były wierne wartościom chrześcijańskim i wierne tradycjom swych ojców, a jako Federacja, razem, stały na straży praw kobiet i i ich dzieci w kraju, w którym się osiedliły. Wiele lat później, my, ich następczynie, z szacunkiem kontynuujemy to dzieło! Nie zapominamy o kraju, z którego pochodzimy - **Polski**, a jednocześnie służymy, naszej obecnej ojczyźnie, jaką jest **Kanada** i zarazem służymy **Polonii** i **Polsce**. Oto jest sens i siła naszej organizacji -

100 lat Federacjo!

Arleta Sziler

Being Polish-Canadian is already a great feeling but to belong to this organization is a privilege!

Our Branch 20 was established in 2003 by 5 ladies: Elzbieta Loch, Iwona Krystman-McCormick, Krystyna Marchwica, Malgorzata Waryszak and Arleta Sziler (last 3 ladies are here up today). A year later the membership was doubled, since then some ladies left, some joined and today we are still 10 members strong!

Here are some of the activities that we do:

- In 2003 we've met with the world, European and Polish champion in the pentathlon, Mrs. Dorota Idzi, who, at that time, was the President of the Polish Olympic Committee. We learned firsthand about Polish women Olympians in sport, their challenges, and achievements.
- We are helping to the annual Windsor festival "Carousel of the Nations" as volunteers in the "Polish Village". We participate in the activities like food handling, financial part and art exhibits. We contributed to the art exhibit "Polish Spirit" in Toronto in 2009 that shows how Polish-Canadian contributed to the life in Ontario. (In 2008, 2013 and 2018 we celebrated our Anniversaries 5, 10, 15 years.

Artist Dana Siniarska (in the middle)

- As volunteers since 2007, every second year we are organizing "Pasta Nite 4 the Cure", a fundraiser to support Breast Cancer Research, in memory of our dear member Janet Greene-Potomski. She was an activist, who, for 20 years, through encouragement and education, helped thousands of

women, to leave social assistance, start a new career, and to become self-supportive and successful (taxpayers saved millions of \$).

Polish Spirit, Toronto 2009

- We were organizing (2012-2019) annual children's art contest with prizes and diplomas for local students gr. 1-8 "Nasze Talenty - Our Talents Show".
- In the past we participated in meetings with the Canadian Council of Women on the National, Provincial and local levels.
- Invited by the Michigan Chapter of Polish Woman Alliance, our delegation took part in Labor Day Parade 2005 in Hamtramck, Michigan.
- Sometimes (anonymously) we supported underprivileged people in our area, also in the past we sent number of parcels with school supplies and other goods to less fortunate children living in Ukraine.
- Worth mentioning: we've met several times with Polish Women Alliance of America reps from the

USA-CA Women Summit 2005

Volunteer's Award - 2019, with the members of the Polish Veterans Association Post 126 in Windsor

USA and discussed topics like Polish language teaching in weekend's schools in Canada and USA and we planned for the Polish Women's World Summit. Unfortunately in 2018, after passing its National President Mrs. Virginia Sikora, the organization has changed, they've merged with Slovak's group and moved HQ from Chicago to Ohio.

- Some of our members' husbands belong to the Polish Army Veterans Association, Post 126 in Windsor, which means that we have close ties with this organization. Together we observe Memorial Day, Remembrance Day, Polish Independence Day, have a Christmas party and Canada Day picnic together. The more the merrier :-)
- Our members are volunteers in the Windsor community, which led the Province of Ontario awarding them with commemorative diplomas and pins. Last event (in 2019) our ladies were awarded together with the members of Polish Veterans Association Post 126 in Windsor.
- We think about our founders with a great deal of respect. Many years ago, these Polish mothers came to Canada. Before, they've experienced the horror of WWII and here, in their new homeland, these ladies started a new life and raised their families. However, while living here and serving Canada, these patriots did not forget their old country, love of Poland prompted them to start this great organization. And now we, the new generation of the Polish-Canadians, are following the noble path of our predecessors started in 1956.

The oldest member of our Branch - Roza Tomczyk

Odnowiony Orzeł z 1936 r. w Polskim Klubie i Ogniwo 20 (2019)

Long live the Polish-Canadian Women's Federation!

Arleta Sziler

Ogniwo 21, Mississauga, ON

Ogniwo 21 w Mississauga zostało założone 4 marca 2018 r. Pełne zapału i chęci rozpoczęliśmy działalność, naszym mottem stał się cytat z jednego z dzieł Adama Mickiewicza „Miej serce i patrzaj w serce”.

4 marca 2018 r. - powstanie Ognia 21 w Mississauga

Lata 2018 - 2019 to różnorodna pomoc kobietom z przemocy domowej, poczynając od jednorazowej pomocy finansowej, poprzez skierowanie do odpowiedniej instytucji, pomocy w przeprowadzce, czy nawet zwykłych rozmów, jakże ważnych w sytuacji załamania psychicznego i braku wiary w siebie.

Organizowałyśmy wyprzedaże garażowe rzeczy подарowanych przez osoby chętne wspomóc nasze akcje. Dzięki zarobionym w ten sposób pieniądзом mogłyśmy wspomóc finansowo wyjazd polskiej pary łyżwiarskiej mieszkającej w Kanadzie na Mistrzostwa Juniorów. Uczestniczyłyśmy w obchodach Polskiego Dnia w Toronto, w trakcie którego rozdawałyśmy federacyjne ulotki i książki oraz zbierałyśmy dotacje na cele charytatywne. Brałyśmy udział w Wielkanocnym spotkaniu organizowanym przez Ogniwo #1 z Toronto, oraz wsparłyśmy imprezę Mikołajkową organizowaną przez Ogniwo 16 Burlington. Nie mogło nas też zabraknąć na „Babskim Combrze” organizowanym corocznie przez Ogniwo 24 z Mississauga.

Wsparłyśmy finansowo również rodzinę chłopca w nie najlepszej kondycji finansowej, który przechodził 9 operację kręgosłupa. Wsparcie finansowe

26 września 2021 - garaż sale

otrzymała od nas jedna z naszych członkiń, która znalazła się w bardzo trudnej sytuacji życiowej.

Pod koniec 2019 roku zorganizowałyśmy naszą pierwszą zabawę „Pożegnanie Lata”. Impreza ta przerosła nasze oczekiwania w ilości sponsorów, mnóstwa ofiarowanych prezentów na loterię oraz wędlin, ciast i innych dóbr. Byłyśmy dumne słysząc podziękowania i gratulacje.

Pieniądże z tej imprezy zostały przeznaczone na rehabilitację 2 letniego chłopca.

Zabawa „Pożegnanie Lata” 2019 r.

Następne lata 2020 i 2021 to niestety pandemia i ograniczenia. W miarę możliwości, spotykałyśmy się online lub później w ograniczonej liczbie osób. W międzyczasie, kilka członkiń odeszło z różnych przyczyn osobistych, ale też doszły nowe, chętne do pracy.

Polski Dzień w Toronto 2019 rok

19 września 2021 w końcu udało nam się zorganizować zebranie, powspominać poprzednie lata i porozmawiać o propozycjach i planach na przyszły rok, mając nadzieję, że sytuacja związana z pandemią się unormuje, a także przyjęłyśmy 2 nowe osoby do naszego teamu.

26 września zorganizowałyśmy wyprzedaż garażową rzeczy, które nie zostały sprzedane poprzednio i zalegały w garażu. Niestety, w dalszym ciągu czas pandemii jest odczuwalny i zainteresowanie słabe.

Pomimo ostatnich ciężkich 2 lat, nasze Ogniwo to jak rodzina, to przyjaźnie. W miarę możliwości celebруем razem urodziny, święta, pomagamy sobie wzajemnie w czasie ciężkich chwil.

W tym roku obchodzimy 65 rocznicę działalności Federacji Polek w Kanadzie i z tej okazji składamy wszystkim Paniom najserdeczniejsze życzenia zdrowia, wytrwałości, inspiracji i sukcesów.

**W związku ze Świętami Bożego Narodzenia,
najserdeczniejsze życzenia zdrowych,
rodzinnych i radosnych Świąt,
oraz szczęśliwego, pełnego nadziei
Nowego Roku składa Ogniwo 21!**

Izabela Kapral

Branch 21 was founded on March 4, 2018 by a group of women filled with energy and enthusiasm. Our motto was taken from a quotation from Adam Mickiewicz: „Have a heart and look into a heart”.

In the years 2018 - 2019 we concentrated on helping women suffering from domestic abuse, by offering some financial support, finding an appropriate agency, helping with a move, and talking about issues related to a nervous breakdown and the lack of self-confidence.

We organized garage sales and used the money to support a pair of figure skaters to travel to the World Junior Championship. We participated in Polish Days' Festival in Toronto where we distributed pamphlets and books and collected donations for

our charitable work. We took part in the Easter celebration organized by Branch #1 in Toronto, the St. Nicholas Day held by Branch #16 in Burlington and the traditional "Ladies Comber" celebrated by Branch #24. We offered financial support a boy who was undergoing a spine surgery. We also helped financially one of our members who was in a difficult situation. At the end of the year 2019 we organized the dance "Farewell to Summer" which attracted many sponsors and a great number of lottery items. We were proud to hear positive comments and compliments. We donated the money from this event for the rehabilitation of a two-year old boy.

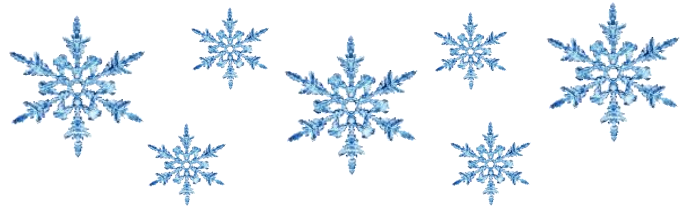

Our summer meeting, Sept. 19, 2021

would be under control. On September 26th we held another garage sale of the items left from the previous one. Despite the two difficult years, our Branch is like a family. We celebrate together our birthdays and holidays, and help each other.

This year the Federation is celebrating its 65th anniversary and we would like to wish all our members good health, persistence, inspiration and success.

For the coming holiday season we extend our best wishes of healthy and joyful Christmas and a happy and hopeful New Year!

Ladies Comber - 2020

The years 2020 - 2021 were marked by a pandemic and restrictions, and we were forced to meet online and later in small groups. In that period a few women left our branch, but we also gained a few new members, eager to work. On September 19th we managed to have a meeting and to discuss our plans for the next year, providing the pandemic

Ogniwo 24, Mississauga, ON

W naszym Ogniwie mamy trzy członkinie, które są informatykami z zawodu, dlatego część czasu z jedenastoletniej działalności przeznaczyłyśmy na techniczną obsługę stron zarówno Ognia jak i Zarządu Głównego. Założyłyśmy oraz prowadzimy kanał Youtube (2014-2021), strony na Facebook (2015 - 2021) oraz stronę internetową Ognia 24. Bardzo ułatwia to komunikację pomiędzy Ogniwami, promocję federacyjnych wydarzeń i organizacji wśród kanadyjskiej Polonii.

Ponadto co roku, od 2012 roku, organizujemy Babskie Comby. Charakter tej kobiecej imprezy ciągle rozwija się, a ilość uczestniczek z roku na rok wzrasta. W ostatnich latach uczestniczyło w niej 300 polskich kobiet. Znacznie wzrosło również wsparcie tej imprezy ze strony sponsorów, szczególnie polskich biznesemek. Celem imprezy poza kilkugodzinnym relaksem przy muzyce, smacznej kolacji z lampką wina, okraszonej śmiechem i żartami jest zintegrowanie żeńskiej części Polonii oraz wsparcie kobiet w ich rozwoju.

Babski Comber, 2019

Ogniwo 24 od 2016 roku opiekuje się programem dla dzieci "Polish Story time", podczas którego maluchom prezentowane są polskie tradycje i najważniejsze narodowe wydarzenia: Konstytucja 3 Maja, malowanie pisanek, Dzień Niepodległości i Mikołajki. Dzieci spotykają się raz w tygodniu. Program przejęty został z Mississauga Central Library.

Od 2016 od czerwca do września Ogniwo prowadzi "Polskie Place Zabaw". Dzieciom i mamom zabawa „po polsku” sprzyja i stanowi kluczową możliwość do poznania innych matek z kanadyjskiej Polonii, wzajemnej pomocy w labiryncie bycia rodzicem oraz poznania dziecięcych polskich gier i zabaw.

Polish Story Time - obchody Dnia Niepodległości, 2019

W 2014 roku zorganizowane zostały Wielkanocne Warsztaty Malowania Pisanek woskiem. Piękne pisanek i niezapomniane wrażenia oraz nauka sposobów malowania pisanek, których niejedna z nas nigdy przedtem nie знаła.

Dwukrotnie w 2016 i 2017 roku Ogniwo organizowało konkursy na najładniejszy koszyk Wielkanocny. Konkurs organizowany był przez Internet.

W 2018 zorganizowane zostały publiczne Ogniska Rodzinne. Polskie tradycyjne pieczenie kiełbasek przy ognisku oraz gra na gitarze i śpiew harcerskich i innych biesiadnych piosenek były głównymi atrakcjami.

Organizujemy również Spotkania Kobiet Autentycznych. Pierwsze odbyło się w 2019 roku, na którym głównie zaprezentowałyśmy kobietom działalność naszego Ognia oraz przybliżyłyśmy pracę Organizacji jako całości. Kolejne spotkanie było tematyczne. Polska artystka – plastyczka uczyła przybyłe Panie nauki malowania na płótnie, nie zabrakło też rozmów w miłej atmosferze, przy dobrym trunku i przekąsce.

Co roku od 2019 Ogniwo współorganizuje wraz z kilkoma lokalnymi polonijnymi organizacjami oraz konsulat RP w Toronto "Noc w Bibliotece". Koordy-

Babski Comber, 2020 rok

natorem wydarzeń była pani Jolanta Grzelczyk, małżonka Konsula RP w Toronto. Celem akcji jest zapoznanie dzieci z życiorysami polskich poetów, kompozytorów oraz rozszerzanie polskiego czytelnictwa wśród młodzieży.

Od trzech lat współorganizujemy również z Konsulatem RP w Toronto piknik czytelniczy połączony z Narodowym Czytaniem. Jest to ogólnopolska akcja, której patronuje Prezydent RP. Pomysł przeniesienia jej na lokalną społeczność miał na celu wzbudzenie poczucia więzi Polonii z pierwszą Ojczyzną.

Narodowe czytanie 2018 rok

W 2017 roku zorganizowałyśmy Dzień Dziecka w Ogrodach konsulatu RP w Toronto.

Brałyśmy też udział w wirtualnych obchodach Polskiego Dnia w Mississaudze w 2021 roku. Ogniwo zaprezentowało bajkę w języku polskim pt. „Franklin Celebryje”.

Ponadto uczestniczyłyśmy w wielu wydarzeniach organizowanych przez inne federacyjne ogniwa oraz polonijne organizacje działające w GTA (Koncert Młodych Talentów, Jubileusze Ogniwa, gale Brilliant Minded Woman, obchody rocznic Konstytucji 3 Maja, odzyskania Niepodległości przez Polskę, Rocznicę Bitwy pod Monte Cassino, rocznice Powstania Warszawskiego, odsłonięcie Pomnika „Spirala Zwycięstwa” w Mississaudze).

Organizowałyśmy również spotkania integracyjne Ogniwa 24 takie jak wspólna Wigilia, Wielkanoc, ogniska rodzinne czy wyjazdy na kemping.

Uzyskane fundusze z charytatywnych akcji przekazałyśmy na schronisko dla kobiet w Mississaudze, Bibliotekę Polską w Centrum Jana Pawła II, Fundusz im. J. Dobruckiej, rehabilitację niepełnospraw-

nych dzieci, Australia Wild Fire, Fundację Trillium Health Partners, dofinansowaliśmy pielgrzymki do Midland, zakup szyny dla sparaliżowanego p. Łukasza, genetyczną terapię dla niemowlaka z Polski. Dokonałyśmy również donacji w postaci środków czystości dla mieszkańców rezerwatu Six Nations oraz zeszytów dla dzieci z polskich szkół.

**Życzymy Najpiękniejszych
Świąt Bożego Narodzenia!**

**Niech każda chwila Świąt żyje własnym pięknem,
a Nowy Rok obdaruje Was
pomysłowością i szczęściem.**

We have three members who are IT specialists, so we spent part of the time from our eleven-year activity on the technological service of both the Branch and the Main Board. We have established and run YouTube channels (2014 - 2021), Facebook pages (2015 - 2021) and the Branch 24 website.

Every year, since 2012, we organize "Babskie Comby". The nature of this women's event is constantly evolving and the number of participants is increasing each year. In recent years, 300 Polish women have participated in this event. The sponsors' support for this event has also increased significantly, especially Polish businesswomen.

Branch 24 has been taking care of the "Polish Storytime" program for children since 2016, during which Polish traditions and the most important national events are presented to children: the Constitution of May 3, painting Easter eggs, Independence Day, and St. Nicholas' Day.

Since 2016, between the months June to September, Branch 24 has run "Polish Playgrounds". This event is targeted for children and mothers. Playing "in Polish" is a key opportunity to meet other mothers from the Canadian-Polish community.

In 2016 and 2017, the Branch organized competi-

tions for the most beautifully decorated Easter basket. The competition was organized via the Internet.

In 2018 we organized a public family bonfire. The Polish traditional roasting of sausages by the fire, playing the guitar and singing campfire and feast songs were the main attractions.

We also organize Meetings of Authentic Women. The first took place in 2019, during which we mainly presented the activities of our Branch to women and introduced the work of the whole organization. On the second meeting the artist taught how to paint on a canvas.

Meetings of Authentic Women, 2019

Every year, since 2019, the Branch co-organizes "Night in the Library" together with several local Polish organizations and the Polish Consulate in Toronto. The aim of the campaign is to familiarize children with the biographies of Polish poets and composers and to expand Polish readership among young people.

Night in the Library, 2019

For three years we have also been organizing with the Consulate of the Republic of Poland in Toronto a family picnic including the National Reading.

In 2017 we organized a Children's Day in the Gardens of the Polish Consulate in Toronto.

We also took part in the virtual celebration of Polish Day in Mississauga in 2021. Branch 24 presented a fairy tale "Franklin Celebrates" in Polish.

In addition, we participated in many events organized by other Branches and Polish organizations operating in the GTA (Young Talents Concert, Jubilees of Branches, Brilliant Minded Women galas, celebrations of the anniversary of the Constitution of May 3rd, Independence Day of Poland, Anniversaries of the Battle of Monte Cassino, anniversaries of the Warsaw Uprising, and the unveiling of the Monument to the "Victory Spiral" in Mississauga).

Celebration of the 3-May Constitution Day

We also organized integration meetings of Branch 24, such as Christmas Eve, Easter, family campfires or camping trips.

We donated the funds obtained to multiple locations including a women's shelter in Mississauga, the Polish Library in the John Paul II Center, J. Dobrucka Fund, rehabilitation of disabled children, Australia WildFire, Trillium Health Partners Foundation, co-financed pilgrimages to Midland, as well as the purchasing of a device for a paralyzed individual, and genetic therapy for an infant from Poland. We also made a donation of hand sanitizers for the Six Nations people and notebooks for children in local Polish schools.

**Warmest thoughts and best wishes
for a wonderful Christmas
and a Happy New Year.**

**May peace, love and prosperity follow
you always.**

*Małgorzata Fazio
Anna Wolończak*

*Wiersz został napisany na 60-lecie Fedreacji,
ale nadal jest aktualny...*

Jubileusz 60-lecia FPwK

Dziś Federacja Polek w Kanadzie,
Święci sześćdziesiąt lat działalności.
Ten Jubileusz, tak uroczysty,
Sklania do dumy oraz radości.
Tyle osiągnieć, tyle sukcesów,
Przez lat sześćdziesiąt, nie do zliczenia,
Toteż czas dzisiaj na gratulacje
I na serdeczne, piękne życzenia.
Niechaj się plany realizują
I satysfakcji wciąż przysparzają,
A wszystkie akcje na rzecz Polonii
Szerokim echem się odbijają.
Zadowolenia w życiu prywatnym
I szczęśliwego biegu wydarzeń,
By każda chwila życia cieszyła
I pozwoliła dojść do swych marzeń.
Niech wiatr pomyślny żagle rozpina,
Do dalszych działań dodaje siły,
By Federację Polek w Kanadzie
W znanych kronikach laury zdobiły.

Wanda Bogusz, Toronto, 24 września 2016 r.

Żałobna Karta

Helena Misztal (1923 - 2021), Ogniwo 1

Helena Misztal odeszła od nas 22 stycznia. Od pewnego czasu czuła się słabsza i nie przychodziła na nasze zebrania. Lubiła być odpowiedzialna za rezerwację sali na nasze spotkania w Copernicus Lodge, gdzie mieszkała od wielu lat. Jej mieszkanie było bardzo przytulne i, tak jak pani Helena, pełne uroku, spokoju i porządku. Będzie nam brakowało jej cierpliwości, odpowiedzialności i uśmiechu. Jej ubrania były często szyte przez nią sama, pełne elegancji minionego czasu. Szczególnie pozostaną w naszej pamięci jej wykrochmalone, często ręcznie robione kołnierzyki.

Historia jej życia jest niezwykła. Jej brat napisał książkę „Wolność utracona i uzyskana” o historii wojennej jej rodziny, a ja miałam ten wielki przywilej posłuchać jej opowiadań w czasie robienia z nią filmu. Dowiedziałam się, że urodziła się na Wołyniu w województwie Baranowicze w powiecie nowogrodzkim, obecnie tereny Białorusi. Miała piękne dzieciństwo, które skończyło się nagle, kiedy Rosjanie wywieźli ojca, matkę, ją i troje młodszego rodzeństwa na Syberię. Jechali długo, przez trzy tygodnie - 60 osób w wagonie, potem saniami i później na traktorach - do syberyjskich lasów. Praca na Syberii wydawała się ponad ludzkie siły, ale dzielnej rodzinie udało się przeżyć i wsiąść do pociągu, który miał dowieźć ich do polskiej armii.

W czasie tej sześciotygodniowej podróży wiele osób zginęło z głodu, chorób i wycieńczenia i jej 46 letni wówczas ojciec również zmarł. Ona z matką i rodzeństwem dostali się do Uzbekistanu. Głodni uprawiali bawełnę w kołchozie aż do momentu, kiedy skontaktował się z nimi Czerwony Krzyż i ułatwił im podróż do Iranu, gdzie umarła matka, a potem całe rodzeństwo pojechało do Rodezji. Pani Helena jako najstarsza, czuła silną odpowiedzialność za swoje siostry i brata, czego również uczyli ją jej rodzice.

Kiedy stryj, który już mieszkał w Kanadzie, dowiedział się ze pani Helena wraz z rodzeństwem są w Rodezji sprowadził ich w grudniu 1948. I tak zaczęło się jej życie w tym kraju. Miała trzy córki i była

tu szczęśliwa. Miała wielu przyjaciół w Copernicus Lodge, a szczególne bliskie więzi łączyły ją z panią Marią Wieczorek, która również należała do naszej federacji. Pani Helena była naszą długoletnią i zasłużoną członkinią. W roku 2006 Polska przyznała jej Krzyż Sybiraków. Za swoją pracę dla federacji otrzymała Provincial Volunteer Award, Honorową Odznaką Federacji oraz Brązową Odznakę KPK.

Będzie nam jej bardzo brakowało.

Marzena Walkowiak

Zofia Zalucka (1938 - 2021), Ogniwo 3

Zofia Zalucka (z domu Dziarmaga) urodziła się w Piórkowie w Polsce. Matkę straciła będąc małą dziewczynką. Ojciec został wywieziony podczas II wojny światowej do niemieckiego obozu pracy. Nigdy go już nie zobaczyła. Była wychowywana przez dziadków, a następnie przez wujka i ciotkę. Uczęszczała do szkoły pielęgniarskiej w Ostrowcu. Ukończyła studia jako rejestrowana pielęgniarka. Wyszła za mąż i przyjechała do Toronto w późnych latach 50-tych.

Zosia była bardzo pracowita i ambitna. Uczyła się języka angielskiego pracując w szpitalu św. Józefa w Toronto. Następnie przeprowadziła się z mężem i dwójką dzieci do Brantford, Ontario. W General szpitalu pracowała jako pielęgniarka. Bardzo lubiła swoją pracę. Była szanowana przez personel jak i pacjentów. 1987 przeprowadziła się do Edmonton, aby być bliżej dzieci i wnuka. W tym mieście włączyła się w prace społeczną dla Polonii. Była przez wiele lat skarbniczką w Towarzystwie Kultury Polskiej.

Wstąpiła do Federacji Polek w Kanadzie, Ogniwo 3, w której brała aktywny udział pomagając w organizowaniu spotkań, imprez itp. Lubiła szyć, gotować, robić na szydełku.

Życzeniem Zofii było, aby jej prochy zostały złożone w grobie wraz z matką na cmentarzu w Piórkowie.

Niech spoczywa w pokoju.

Zofia Paszkowska (1920 - 2021), Ogniwo 3

Zofia ze Skórzewskich Paszkowska 1920-2021 Herbu Drogosław II urodziła się w Warszawie 28 czerwca 1920. Zmarła w Edmonton 30-VI-2021. Pograżona w smutku rodzina podaje do wiadomości o zgonie: Syn: Zygmunt Zadora-Paszkowski (Elżbieta), Wnuki:

Magdalena (Akeed), Dorota (Andrzej) i Maciej; jej Prawnuki: Andrzej (Alyssa), Alicia (Brandon), Eryk i Aleksander; i Pra-pra wnuczeta: Łukasz i Rozalia. W Polsce: Rodziny Jackowskich i Koszutskich.

Zofia miała zaledwie 19 lat, gdy Niemcy wkroczyli do Polski rozpoczynając Drugą Wojnę Światową. Wraz z mężem Maciejem brała udział w Powstaniu Warszawskim w 1944 roku jako sanitariuszka i jako pomoc na froncie w Armii Krajowej. Deportowana jako jeniec wojenny do Oberlangen skąd została wyzwolona przez dywizję pancerną Generała Maczka. Udekorowana Krzyżem AK (Armii Krajowej) za udział w konspiracji i w walce podczas Powstania Warszawskiego.

Odnalazłszy męża przyłączyli się do II Korpusu (Generała Władysława Andersa) we Włoszech. Skoro Winston Churchill i Frank D. Roosevelt sprzedali Polskę sowietom, nie było powrotu do ukochanej Ojczyzny. Wyemigrowali do Anglii, a ostatecznie do Argentyny z ich małym synkiem w 1948 roku. W Argentynie żyła w Prowincji La Rioja a później w Buenos Aires przez 32 lata, gdzie pracowała jako masażystka. W 1981 roku wyjechała do syna do Kanady.

Zofia była członkinią Federacji Polek w Kanadzie, Ogniwo 3. W ciągu swojego życia otrzymała trzy obywatelstwa: polskie, argentyńskie i kanadyjskie. Wielka patriotka, nauczyła polskiego języka i patriotycznych obyczajów jej syna jak i resztę rodziny, nigdy nie zapomniawszy, że Niemcy, naziści, Rosjanie i komuniści zniszczyli Polskę. Jej wyjątkowy patriotyzm, silna wola i nieprzełamany charakter wywarły wielki wpływ na jej walkę ze złem. Trumna została posypana grudkami ziemi z Polski i Argentyny. Cześć jej pamięci.

SIT TIBI TERRA LEVIS

Wanda Ryszawy (1938 - 2021), Ogniwo 3

Wanda była członkinią Federacji Polek w Kanadzie, Ogniwo 3 przez kilka lat. Uczestniczyła w wielu uroczystościach, które były organizowane przez Federację. Dużo o niej nie wiemy. Była prywatną osobą. Po utracie ukochanego męża wycofała się z życia Federacji. Przez parę lat zmagala się ze zdrowiem.

Niech odpoczywa w pokoju.

Teresa Wierzbicka (1940 - 2021), Ogniwo 15

Zapamiętamy Teresę przede wszystkim z tego, że była po prostu dobrym człowiekiem, społecznikiem, osobą kochającą pomagać innym. Stąd zaangażowanie przy organizowaniu stołów wielkanocnych, koncertów muzycznych, etc.

Była przewodniczącą Ogniwa nr 15 Federacji Polek w Kanadzie od 2005 roku. Lubiła pracować z młodymi ludźmi, inspirowała ich i promowała poprzez zapraszanie do udziału w koncertach w czasie dorocznych wianków w Konsulacie RP w Toronto, z których cały dochód przekazywała na cele charytatywne, dla dzieci nieuleczalnie chorych w Polsce.

Pozostanie na zawsze w naszej pamięci.

Halina Budzik (1951 - 2021), Ogniwo 18

Są pożegnania, na które nigdy nie będziemy gotowi.

Z głębokim smutkiem przekazuje wiadomość o śmierci Haliny Budzik, naszej wieloletniej Członkini Ogniwa 18 Federacji Polek w Kanadzie. Brała aktywny udział w życiu organizacji i projektach ogniwa. Pełniła funkcje skarbnika.

Znana z pracowitości i pomocy innym. Wszyscy pamiętają jej pogodny charakter i jej dar opowiadania dowcipów oraz ulubione kolędy, straciłyśmy serdeczną Koleżankę.

Spoczywaj w pokoju wieczności!

DO MOICH DZIECI

Kiedy mnie już nie będzie, nie szukajcie mnie wcale,
Ja zimą z płatków śniegu, z igieł lodu się scalę,
Może będę zamiecią i za oknem wiać będę,
Albo będę choinką i zaśpiewam kolędę.

Nie szukajcie mnie wcale, kiedy mnie już nie będzie,
Wiosną kwiatem urosnę i będę w kwiatkach wszędzie,
Może stanę się ptakiem, który głośno zaświerka,
Może błyskiem nadziei ze srebrnego papierka.

Kiedy mnie już nie będzie, wcale mnie nie szukajcie,
Latem zbożem zaszumię, więc na chwilę przystańcie,
Chmurą przemknę burzową, złotym deszczem was zmoczę,
Potem wiatrem osuszę, letnim słońcem otoczę.

Nie szukajcie mnie wcale, nie szukajcie mnie więcej,
Kiedy jesień nadejdzie, w żółte liście tchnę serce,
Nie smućcie się, nie płaczcie, nie krzyczcie, nie wołajcie,
Jestem przy Was na zawsze, więc mnie już nie szukajcie.

14 listopada 2021, Facebook

"Był taki czas, gdy ciągle się spieszyłam. Na przykład jechałam tramwajem i chciałam, żeby on jechał jeszcze szybciej. Miałam ten pośpiech w sobie. I nagle pomyślałam: „Zaraz, dokąd ja się tak śpieszę? Przecież na końcu czeka na mnie trumna”.

Pozbądź się tego wewnętrznego biegu. Oglądaj świat, obserwuj, co się dookoła Ciebie dzieje, bo życie mamy jedno,

a przecież we wszystkim można znaleźć tyle piękna. Właściwie samo to, że się żyje, jest już czymś cudownym.”

Danuta Szaflarska

www.mapowaniejoni.com

Fundusz im. Jadwigi Dobruckiej

The history of the Fund

Responding to the needs of Polish immigrant women, Jadwiga Dobrucka founded the Polish Canadian Women's Federation in April 1956, to help them find their place in the new country.

The main goal was to use their knowledge, talents and passion in work on charity, culture and education across Canada. The Federation was a big success expanding to many branches, recognized by many Polish organizations as well as Canadians for their dedication to the social affairs of women and children. In January 1963 Jadwiga Dobrucka died and in honor of The Founder, the Executive Board of the Federation decided to establish the Youth J. Dobrucka Fund to financially help students in need from Polish families.

The response was excellent and many people spontaneously donated money instead of flowers for the main purpose of life of J. Dobrucka: Education of Polish youth.

The Fund is governed by a three member committee elected by the Branch responsible for administering the Fund on the rotating basis.

All members are working to increase the sum of the foundation.

As of November 2021 the Fund holds \$ 21,327.03 invested with Edward Jones Company and \$ 2,716.70 deposited in the Credit Union.

Last withdrawal has been transferred for the scholarship for student Julita Pacholczyk - July 7, 2020 - \$1000.

We thank all Branches of the Federation for donations to the Youth Fund.

President Ewa Miles-Dixon

Patroni Roku 2022

ROK POLSKIEGO ROMANTYZMU

200. rocznica ukazania się zbioru „Ballady i romanse” Adama Mickiewicza.

Okazją do uczczenia polskiego romantyzmu w 2022 jest 200. rocznica ukazania się dzieła „Ballady i romanse” autorstwa Adama Mickiewicza, które wyznaczyły początek polskiego romantyzmu. Zrodziła się epoka, w której tworzyli genialni artyści, myśliciele i działacze polityczni, którzy w sytuacji narodowej niewoli stworzyli kraj duchowej wolności, rozwinęli programy niepodległościowe, a zarazem wynieśli polską literaturę, muzykę i malarstwo do rangi czołowych osiągnięć kultury europejskiej.

Romantyzm przyniósł genialne dokonania w literaturze Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego i Cypriana Norwida, w muzyce Fryderyka Chopina i Stanisława Moniuszki, w malarstwie Piotra Michałowskiego i Jana Matejki. Twórcy ci byli artystami polskimi, a jednocześnie światowymi, ukazującymi polskie wartości w ich uniwersalnym kontekście.

„Pamięć romantyzmu polskiego jest zatem pamięcią najważniejszych znaków określających narodową tożsamość. W roku 2022 przypadają dwusetne urodziny tej epoki i jest to dobry powód do przypomnienia duchowego depozytu, jaki pozostawili nam romantyczni bohaterowie, artyści i myśliciele.”

MARIA KONOPNICKA

23 maja – 180. rocznica urodzin

Sejm uhonorował jedną z najwybitniejszych pisarek, „doceniając jej literacki dorobek oraz wkład w działalność patriotyczną”.

Była najwybitniejszą reprezentantką nurtu ludowej stylizacji pieśniowej, stosując język poetycki zaczerpnięty z historycznych i baśniowych motywów, inspirowany pięknem przyrody ojczyzny. Tworzyła liryki i pieśni o tematyce patriotycznej

i społecznej oraz obrazki poetyckie.

Dokonała przełomu w polskiej literaturze dla dzieci, podnosząc tę dziedzinę pisarstwa na wyżyny sztuki.

Za pomocą utworów literackich protestowała przeciwko antypolskiej polityce zaborców i niesprawiedliwości społecznej. Walczyła o prawa kobiet oraz pomagała uwięzionym z przyczyn politycznych przez rosyjskie władze. W 1926 roku władze niepodległej Rzeczypospolitej rozważały „Rotę” jako hymn narodowy.

MARIA GRZEGORZEWSKA

100. rocznica utworzenia Państwowego Instytutu Pedagogiki Specjalnej, obecnie Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie.

Maria Grzegorzewska to jedna z najwybitniejszych polskich pedagogek, twórczyni pedagogiki specjalnej w Polsce. Mottem swojego życia uczyniła stwierdzenie: „Nie ma kaleki – jest człowiek”. Jej dzieła stanowią inspirację dla kolejnych badaczy i twórców akademickiej pedagogiki specjalnej oraz praktyki edukacyjnej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

Szczególną wartość nadała pracy nauczyciela-wychowawcy, którego widziała jako człowieka bogatego wewnątrznie, charyzmatycznego i empatycznego.

WANDA RUTKIEWICZ

12 maja – 30. rocznica śmierci

Jedna z najwybitniejszych himalaistek świata. 16 października 1978 roku zdobyła Mount Everest - jako pierwsza osoba z Polski i trzecia kobieta na świecie.

Była także pierwszą kobietą na świecie, która stanęła na

najtrudniejszym do zdobycia szczytu K2. Zaginęła 12 maja 1992 roku w drodze na Kanczendzongę. Nie odnaleziono jej ciała.

IGNACY ŁUKASIEWICZ

8 marca – 200. rocznica urodzin

Twórca światowego przemysłu naftowego.

Należy do zaszczytnego grona Polaków, których działalność odcisnęła wielki i pozytywny wpływ na rozwój Polski i całego świata. Na zapoczątkowanym przez Łukasiewicza procesie destylacji ropy naftowej bazuje współcześnie wiele gałęzi przemysłu chemicznego, kosmetycznego i nowoczesnych technologii.

JÓZEF MACKIEWICZ

1 kwietnia – 120. rocznica urodzin

Jeden z największych w dziejach pisarzy polskich. Walczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Po wojnie odbył studia przyrodnicze na uniwersytetach w Warszawie i Wilnie. Stworzył oryginalny model powieści fabularno-dokumentarnej epicko przedstawiający obraz rzeczywistości. Od 2002 roku przyznawana jest Nagroda Literacka imienia Józefa Mackiewicza. Jego twórczość cieszy się wielkim uznaniem krytyków i badaczy literatury.

JÓZEF RUFIN WYBICKI

10 marca – 200. rocznica śmierci, 29 września – 275. rocznica urodzin, 225. rocznica powstania „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”.

Autor „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech”, która od 1927 roku jest polskim hymnem narodowym. Józef Wybicki był wielokrotnie posłem na sejm i brał udział w pracach nad wdrożeniem Konstytucji 3 maja. Uczestniczył w tajnych przygotowaniach do Insurekcji Kościuszkowskiej. Później, w Paryżu, zabiegał o utworzenie wojska polskiego u boku Francji.

Anniversaries of significance in Canada

- The 50th anniversary of the 1972 Canada-Soviet Hockey Series (Summit Series)
- The 70th anniversary of Her Majesty Queen Elizabeth II's accession to the Throne (Platinum Jubilee)
- The 75th anniversary of the adoption of the Canadian Citizenship Act
- The 150th anniversary of the birth of John McCrae
- The 150th anniversary of the Nine Hour Movement and adoption of the Trade Unions Act
- The 175th anniversary of Irish Mass Immigration to Canada during the Great Famine in Ireland
- The 40th anniversary of the Canadian Charter of Rights and Freedoms
- The 50th anniversary of the Ugandan Asian resettlement
- The 50th anniversary of the Canadian Decorations for Bravery

Maria Walewska i Napoleon

Maria Walewska przyszła na świat jako Maria Łączyńska w szlacheckim polskim domu w 1786 r. Była jedną z siedmiorga rodzeństwa, a jej rodzina mieszkała w miejscowości Brodnie obok Kiernozi. Ojciec dziewczyny pochodził ze średniej szlachty, dość majątnej i dobrze skoligaconej. Był starostą gostyńskim, a dwaj starsi bracia służyli w Legionach Polskich. Młoda panienka pobierała nauki w rodzinnym pałacyku, a rolę jej guwernera pełnił Mikołaj Chopin, ojciec Fryderyka.

W wieku niespełna 18 lat wydano ją za mąż za 67-letniego szambelana, Anastazego Walewskiego. Zaraz po ślubie para wyjechała w podróż i zwiedzili Baden-Baden i Rzym. Pół roku później Pani Walewska urodziła syna Rudolfa. Choć powątpiewano, że to jej dużo starszy mąż jest ojcem dziecka, Anastazy Walewski uznał je za swoje.

Krążyły plotki, że małżeństwo zostało zaaranżowane przez rodzinę ciężarnej dziewczyny, by obronić jej honor. 10 lat po ślubie okazało się, że w tych speku-

lacjach było ziarno prawdy. Z woli Marii Walewskiej małżeństwo zostało unieważnione, a w uzasadnieniu wyroku napisano, że mariaż został zawarty wbrew uczuciom małżonki i "w sytuacji braku nieprzymuszonej woli".

Jest wiele romantycznych historii opisujących pierwsze spotkanie Napoleona Bonaparte z Marią Walewską. Jednak najprawdopodobniej doszło do niego na balu w Warszawie zorganizowanym przez ministra spraw zagranicznych Francji, Charlesa Talleyranda, który zajmował się wówczas zjednywaniem polskiej arystokracji dla sprawy Napoleona. I to w czasie tego balu zwieńczonego słynnym kadrylem, którego cesarz tańczył z Marią, zawiązał się ów romans.

Po 10 dniach od pamiętanego balu para spotkała się drugi raz na podobnej imprezie. Piękna Polka tak oczarowała cesarza, że gdy udał się na wojnę z Prusami, regularnie pisywał do niej listy. W jednym z nich przyszło zaproszenie na zamek Finckenstein w Ławie. Jak podają źródła historyczne, Maria Walewska spędziła tam z wodzem całe trzy tygodnie.

Maria Walewska i Napoleon Bonaparte zobaczyli się jeszcze w Paryżu w 1808 r. i rok później w austriackim Schonbrunn. Podczas drugiego spotkania poczęli dziecko, które przyszło na świat w 1810 r. Syn Aleksander Florian Józef Walewski Colonna został uznany przez męża Marii Walewskiej, Anastazego. Podobno zależało na tym Napoleonowi Bonaparte, który nie wyobrażał sobie, że jego syn będzie dzieckiem z nieprawego łoża.

W 1810 r. Maria Walewska przyjechała do Paryża wraz z synami. Otrzymała od cesarza w darze mały pałacyk i 10 tys. franków miesięcznie na utrzymanie. Kochankowie mieli już w tamtym czasie sporadyczne kontakty, a większość z nich dotyczyła spraw związanych ze wspólnym synem, Aleksandrem. Cesarz dbał o to, by niczego mu nie brakowało.

W 1814 r. Maria Walewska odwiedziła Napoleona

Bonaparte podczas jego zesłania na wyspie Elba, jednak ten odprawił ją wraz z synem zaraz następnego dnia - obalony cesarz obawiał się prawdopodobnie o bezpieczeństwo Walewskiej i małego Aleksandra. Ostatnie spotkanie dawnych kochanków przypadło na 28 czerwca 1815 r. po słynnej bitwie pod Waterloo. Niestety nie wiadomo, jakie słowa wtedy padły i jak zapamiętała je Maria Walewska.

Aleksander wychowywał się we Francji. W latach 30. XIX wieku służył w armii francuskiej. Brał aktywny udział w życiu politycznym ówczesnej Francji, był dziennikarzem, publicystą, podejmował też próby literackie. Pełnił dyskretne misje dyplomatyczne. Po dojściu do władzy Ludwika Napoleona został mini-

strem spraw zagranicznych II Cesarstwa Francuskiego i pozostał nim do roku 1860. Był postacią znaczącą zarówno w polityce francuskiej, jak i europejskiej.

W 1815 roku piękna Polka poznała kolejnego mężczyznę, który miał odegrać ważną rolę w jej życiu – generała Filipa Antoniego Augusta d'Ornano. Ich relacje stały się bliskie po tym, jak hrabia został ranny w pojedynku, a Maria Walewska udzieliła mu pomocy i pielęgnowała, by mógł jak najszybciej wrócić do zdrowia. Filip d'Ornano poprosił ją wtedy, by przysięgła mu, że gdy tylko wróci do zdrowia, zostanie jego żoną. Tak się też stało. W 1816 r. para stanęła na ślubnym kobiercu w Brukseli. Rok później na świat przyszedł ich syn, Rudolf August. Niestety szczęście małżeńskie świeżo upieczonej hrabiny nie potrwało długo. Zaraz po ślubie zapadła na poważną chorobę nerek. Nie pomogli jej lekarze ani w Polsce, ani we Francji. Arystokratka zmarła w 1817 r., mając zaledwie 31 lat.

Ciało Marii Walewskiej spoczęło w paryskim grobowcu rodziny d'Ornano, jednak po roku jej rodzeństwo wystąpiło o przeniesienie go do Polski. Na początku mąż szlachcianki nie chciał się na to zgodzić, jednak z czasem wyraził zgodę na pochówek żony w Kiernozi. Zastrzegł jednak, że serce zmarłej musi pozostać w grobowcu w Paryżu.

Odważne, ambitne, inteligentne... Polki, które zmieniały świat

Żeby studiować, zmuszona była wyjechać z Polski, w której kobiety ówczesnie nie miały możliwości kształcenia się. **Maria Skłodowska-Curie** to jedna z najsłynniejszych polskich laureatek Nobla. Jako jedna z nielicznych otrzymała tę nagrodę więcej niż jeden raz – najpierw z fizyki wraz z mężem Pierre’em Curie i z Henrim Becquerelem za badania nad promieniotwórczością, a następnie sama z chemii za odkrycie polonu i radu.

Tamara Łempicka to znana na całym świecie polska malarka. Najbardziej charakterystyczne dla jej twórczości były słynne wyidealizowane portrety, dzięki którym stała się jedną z najbardziej reprezentatywnych przedstawicielek nurtu art déco. Trzy jej dzieła stały się najdroższymi polskimi obrazami w historii wylicytowanymi na aukcjach sztuki – ostatni rekord z 2020 roku należy do "Portrait de Marjorie Ferry", sprzedanego za 16,28 mln funtów (82 mln złotych).

Regina Pilsztyn urodziła się na początku XVIII wieku na terenie dzisiejszej Białorusi. W 1732 roku przeniosła się jednak z mężem do Stambułu, gdzie najpierw zastępowała go w praktyce lekarskiej podczas leczenia kobiet, a następnie zajmowała się również schorzeniami mężczyzn. Tym samym stała się pierwszą kobietą, która oficjalnie utrzymywała się z wykonywania zawodu lekarza.

Postać **Ireny Sendlerowej** spopularyzowali dopiero uczniowie amerykańskiego kółka teatralnego w 2000 roku. Warszawianka znana jest przede wszystkim jako działaczka społeczna i charytatywna, która od początku okupacji niemieckiej była zaangażowana w niesienie pomocy Żydom. W 2007 i 2008 roku jej kandydatura została zgłoszona do Pokojowej Nagrody Nobla.

Chociaż była śpiewaczką, swoje życie poświęciła innej pasji. **Janina Lewandowska** była polskim pilotem szybowcowym oraz samolotowym, a także podporucznikiem lotnictwa Wojska Polskiego II RP. Poza tym, jako pierwsza kobieta na świecie zeskoczyła ze spadochronem z wysokości 5000 metrów. Zginęła w zbrodni katyńskiej i została pośmiertnie awansowana na stopień porucznika.

Halina Konopacka była polską atletką żyjącą w latach 1900-1989. Na pierwszej Olimpiadzie z udziałem kobiet w Amsterdamie otrzymała złoty medal za rzut dyskiem. Poza tym, była trzykrotną rekordzistką świata w tej dyscyplinie, 27-krotną mistrzynią Polski w pchnięciu kulą, a łącznie pobiła w Polsce 23 rekordy sportowe.

Alicja Dorabialska była polskim fizykochemikiem. W latach 1925-1926 szkoliła się w laboratorium pod kierunkiem Marii Skłodowskiej-Curie. Zajmowała się przede wszystkim badaniami w dziedzinie energetyki przemian jądrowych, które dzięki jej wkładowi zdecydowanie się rozwinęły. W 1934 roku została pierwszą profesorką na Politechnice Lwowskiej.

Maria Konopnicka dla dzieci

Jabłonka

Jabłoneczka biała
Kwieciem się odziała;
Obiecuje nam jabłuszka,
Jak je będzie miała.

Mój wietrzyku miły,
Nie wiesz z całej siły,
Nie otrącaj tego kwiecia,
Żeby jabłka były.

Niezapominajki

Niezapominajki
to są kwiatki z bajki!
Rosną nad potoczkiem,
patrzą rybim oczkiem.

Gdy się płynie łódką,
Śmieją się cichutko
I szepcą mi skromnie:
„Nie zapomnij o mnie”.

Zarząd Główny i Ogniwa Federacji Polek w Kanadzie

Przewodnicząca - Katarzyna Grandwilewska
Ancaster, ON, 905-304-7277, jkgrand77@gmail.com

Wiceprzewodnicząca - Iwona Bogorya-Buczkowska
Toronto, ON, 416-255-8608, y.bogorya@rogers.com

Wiceprzewodnicząca na Kanadę Centralną - Anna Wołochacz
Mississauga, ON, 647-994-5965, anna.wolochacz@rogers.com

Wiceprzewodnicząca na Kanadę Zachodnią - Aleksandra Kosińska
Edmonton, AB, 780-468-4057, olatola@hotmail.com

Sekretarz Generalny - Nina Kolesnikoff
Hamilton, ON, 905 529 4661, kolesni@mcmaster.ca

Sekretarz Protokolarny - Alicja Tomicka
Edmonton, AB, 780-701-0877, 780-680-4196, atomicka@yahoo.com
1405 10635-47 Ave. NW Edmonton, AB, T6H 4R8

Skarbnik - Maria Ambroszkiewicz
Hamilton, ON, 905 929 2900, mambros123@gmail.com
65 Aylmer Crescent, Stoney Creek, ON, L8J 1J 9

Członkowie Zarządu
Krystyna Kamińska, 905-294-0297, kkaminska54@hotmail.com
Danuta Potworowski, 604-371-4772, danutapot@gmail.com
Maria Szymańska, 204-633-3306, mariaszymanska@mymts.net
Halina Madej, 780-463-2859, halina1@shaw.ca
Ewa L. Zadarnowska, 613-739-8663, ewazadar@hotmail.com

Facebook - Anna Wołochacz
Mississauga, ON, 647-994-5965, anna.wolochacz@rogers.com

Website - Małgorzata Boczkowska
Ottawa, ON, 613-723-4680, malboczkowski@gmail.com

Fundacja im. Jadwigi Dobruckiej / Jadwiga Dobrucka Youth Fund
Ewa Miles-Dixon, 703, 10330 - 120 street, Edmonton, AB, T5K 2A6
Halina Madej, 5503 - 39 Ave., Edmonton, AB, T6L 1B7

Ogniwo # 1 - Toronto, ON - Iwona Bogoria-Buczkowska
416-255-8608, y.bogorya@rogers.com
<https://www.facebook.com/PCWF> Branch 1

Ogniwo # 3 - Edmonton, AB - Halina Madej
780-463-2859, halina1@shaw.ca
web: Federacja Polek Edmonton

Ogniwo # 4 - Vancouver, BC - Janina Freyman
604-727-6392, janinafreyman@gmail.com
www.kpkbritishcolumbia.com/polish-womens-federation

Ogniwo # 7 - Winnipeg, MB - Maria Szymańska
204-633-3306, mariaszymanska@mymts.net
www.facebook.com/FPK Ogniwo #7 w Winnipegu

Ogniwo # 8 - Ottawa, ON - Ewa Zadarnowska
613-739-8663, ewazadar@hotmail.com
www.federacijapolek.ca/Ottawa

Ogniwo # 13 - Mississauga, ON - Magdalena Szewczyk
416-999-7205, magda.szewczyk@utoronto.ca
www.facebook.com/FPK Ogniwo 13

Ogniwo # 15 - Toronto, ON - Beata Moźdzanowska
p.o. przewodniczącej/acting president
647-224-1875, bea_mozdzanowski@yahoo.ca

Ogniwo # 16 - Burlington, ON - Joanna Maroussis
416 254 5942, joanna.maroussis@gmail.com
www.facebook.com/FPK Ogniwo 16 Burlington

Ogniwo # 17 - Markham, ON - Krystyna Kamińska
905-294-0297, kkaminska54@hotmail.com

Ogniwo # 18 - Hamilton, ON - J. Katarzyna Grandwilewska
905-304-7277, jkgrand77@gmail.com

Ogniwo # 20 - Windsor, ON - Arleta Sziler
519-979-0925, asziler@gmail.com

Ogniwo # 21 - Mississauga, ON - Izabela Kapral
647-330-6974, federacijapolek21@miss.org.in
www.facebook.com/FPK Ogniwo 21 w Mississauga

Ogniwo # 24 - Mississauga, ON - Anna Wołochacz
647-994-5965, anna.wolochacz@rogers.com
www.facebook.com/FPK Ogniwo 24 Mississauga

Website: <http://www.federacijapolek.ca>

Facebook: Polish Canadian Women's Federation / Federacja Polek w Kanadzie

INFORMATOR

Rok 65, Grudzień 2021

Nr 196

Redakcja Informatora
Małgorzata Boczkowska

© 2021

